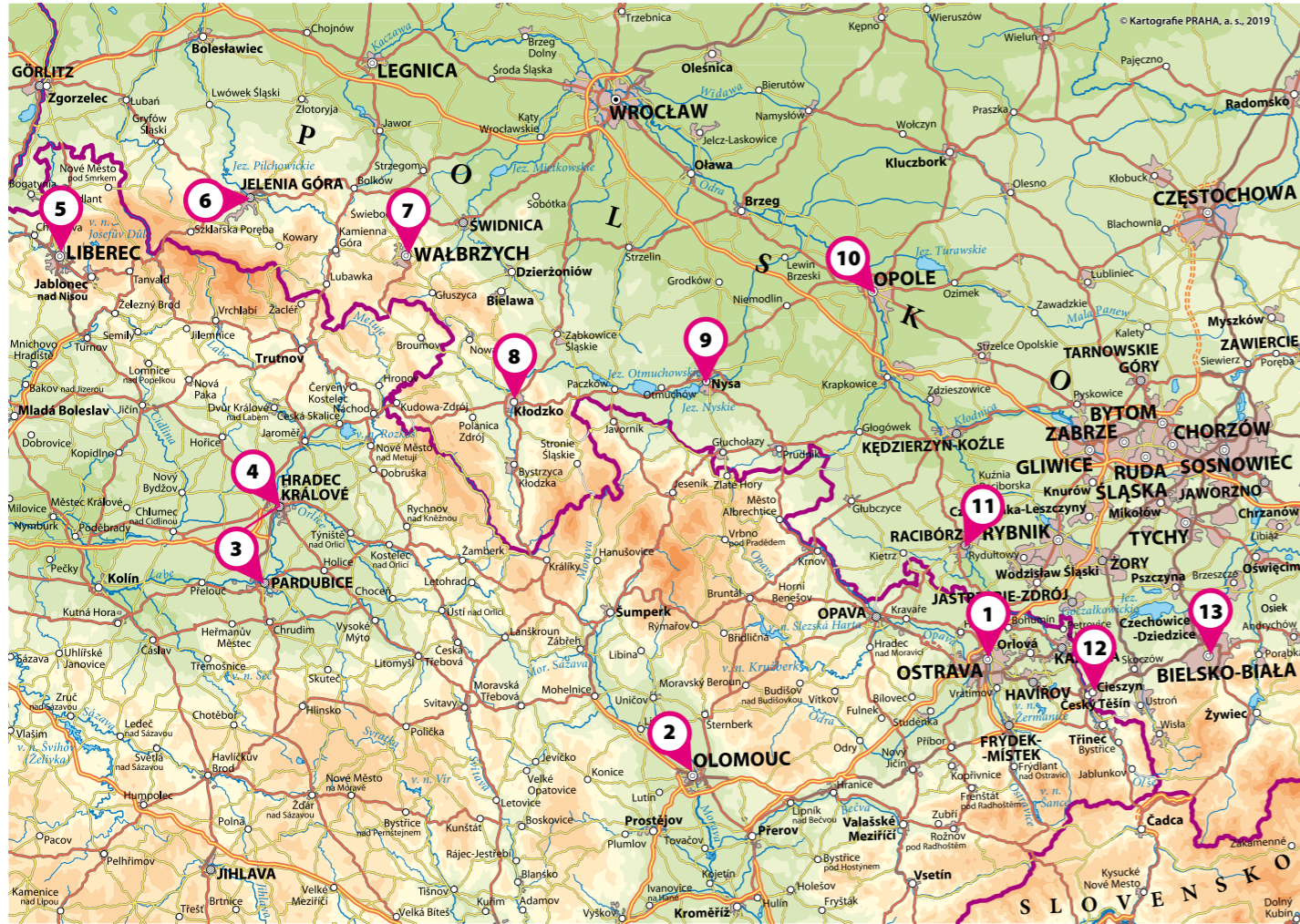

WIELKI SZLAK POLSKO-CZESKIEGO POGRANICZA

1 | OSTRAVA

95,7 km

2 | OŁOMUNIEC

137,8 km

3 | PARDUBICE

26,5 km

4 | HRADEC KRÁLOVÉ

98,8 km

5 | LIBEREC

70,7 km

6 | JELENIA GÓRA

65,8 km

7 | WAŁBRZYCH

55,6 km

8 | KŁODZKO

54,6 km

9 | NYSA

56,5 km

10 | OPOLE

78,5 km

11 | RACIBÓRZ

63,3 km

12 | CIESZYN

37,5 km

13 | BIELSKO-BIAŁA

Długość trasy:
841,3 km

WIELKI SZLAK POLSKO-CZESKIEGO POGRANICZA

OSTRAVA (OSTRAVA) 1

Metropolia kraju morawsko-śląskiego to trzecie co do wielkości oraz łącznej liczby mieszkańców miasto w Republice Czeskiej. Znajduje się 10 km na południe od granicy państwowej z Polską i 50 km na zachód od granicy ze Słowacją. Przez miasto prowadzi autostrada D1 oraz główne linie kolejowe. Ostrawa, położona w dolinie między Beskidami a Jesionikami, jest jednym z najbardziej zielonych miast w kraju. Miasto tętni bogatym życiem kulturalnym i społecznym, nie tylko dzięki wysokiej jakości teatrom i galeriom, ale również dzięki słynnej ulicy Stodolní pełnej klubów, restauracji, pubów i barów.

👤 289 629

✈️ Port lotniczy Ostrava im. Leoša Janáčka

📍 **Centrum Informacji Turystycznej**
Prokešovo náměstí 1803/8, 702 00 Ostrava
Tel.: +420 599 443 096
Mobil: +420 602 712 920
E-mail: vez@ostravainfo.cz
www.ostravainfo.cz
www.severnimorava.travel

CO WARTO ZOBACZYĆ

Mysząc o Ostrawie, większość z nas skojarzy ją sobie z unikatowym zabytkiem techniki, **Dolnym Obszarem Witkovic** 1 (→ s. 55), który swoją nadzwyczajnością przyciąga wielu krajowych i zagranicznych turystów. Zdecydowanie nie powinniście też przeoczyć największego muzeum górnictwa w Republice Czeskiej, **Landek Park** 2 (→ s. 55), w którym możecie zjechać bezpośrednio do złoża kopalnianego.

Wspaniały widok na miasto jak i Beskidy i Góry Odrzańskie rozpościera się z **Wieży Widokowej Nowego Ratusza** 3 będącej najwyższą wieżą ratuszową w Czechach. Przewodnik barwnie opowie wam tu o historii miasta oraz poleci interesujące miejsca w Ostrawie i okolicy. Z Nowego Ratusza krótkim spacerem w stronę ulicy Stodolní dostaniecie się do Galerii Sztuki, gdzie możecie zobaczyć 20 tysięcy eksponatów. Przechodząc Kładką Zamkową przez rzekę Ostrawicę, natraficie na **Zamek Śląsko-Ostrawski** 4, którego dziedziniec i amfiteatr są miejscem, gdzie w trakcie całego roku odbywa się niezliczona ilość wydarzeń kulturalnych.

Ostrawa to jedno z najbardziej zielonych miast w Czechach, o tej być może zaskakującej ciekawostce przekonacie się nie tylko w samym centrum miasta czy podczas spacerów wzdłuż **Ostrawicy** 5, ale również np. w jednej z dzielnic miasta Śląskiej Ostrawie. Tu znajdziecie wysoką na 315 metrów **haldę Ema** 6, na której szczyt można wejść idąc po ścieżce edukacyjnej (równoległa z żółtym szlakiem turystycznym), prowadzącej od Zamku Śląsko-Ostrawskiego, Mostu Miloša Sýkory lub od strony ogrodu zoologicznego.

ZOO Ostrava

W ostatnich latach ostrawski ogród zoologiczny rozwija się w szybkim tempie. Dzięki 100 hektarom powierzchni jest drugim największym ZOO w kraju. W naturalnym parku leśnym żyje 400 gatunków zwierząt, których jest tutaj ok. 4000 osobników. Do głównych atrakcji należą m.in. słonie, hipopotamy, szympansy w Pawilonie Ewolucji oraz afrykańskie zwierzęta kopytne w części Safari. Miłośnicy flory również znajdą tu coś dla siebie – mogą odwiedzić kilka tras botanicznych a w sezonie wiosennym podziwiać kwitnące rododendrony, których jest tu najwięcej w Czechach. Ponadto w ZOO znajdziecie centrum edukacyjne oraz restaurację. Czymś oczywistym są też pokazy karmienia zwierząt oraz zwiedzanie nocne.

www.zoo-ostrava.cz

Galeria Sztuk Pięknych

Budynek Domu Sztuki z 1926 roku jest klejnotem ostrawskiej architektury nowoczesnej. Galeria od początku działała w jego wnętrzach i od lat 60. XX wieku skoncentrowała się na obszernej działalności akwizycyjnej i stopniowo rozszerzała swoje zbiory sztuk pięknych, które obecnie liczą ponad 20 000 dzieł. Pod względem wartości zbiorów Galeria Sztuk Pięknych w Ostrawie należy do piątki najbardziej znaczących instytucji tworzących zbiory w Republice Czeskiej. Zwiedzający mogą tu zobaczyć tak stałe ekspozycje jak krótkoterminowe wystawy dzieł różnych autorów.

www.gvuo.cz

WYCIECZKI PO OKOLICY

*Idealnym miejscem na wycieczki po okolicy, ale również na dłuższe pobyty zimą i latem jest **Beskid Śląsko-Morawski** z jego najwyższym szczytem – **Łysą Górą**. Oprócz podziwiania piękna krajobrazu możecie wyruszyć także do **Opawy** oraz **Štramberka**.*

Muzeum Ziemi Śląskiej, Opawa

– 33 km na północny zachód od Ostrawy

Zbiory muzealne koncentrują się tu na florze i faunie, prehistorii, historii regionu i sztuki, zwłaszcza czeskiego Śląska oraz północnych i północno-wschodnich Moraw. Muzeum opawskie to najstarsze muzeum publiczne w Republice Czeskiej, jego początki sięgają 1814 roku. Jednocześnie z 2 400 000 eksponatów jest trzecim co do wielkości muzeum w Czechach.

www.szm.cz

Autor zdjęcia synagogi: Martin Friedel

Synagoga w Karniowie

– 58 km na północny zachód od Ostrawy

Żydowska synagoga w Karniowie z 1871 roku cudem przetrwała czasy nazizmu i doczekała dzisiejszych czasów. Miejscowi Żydzi usunęli z synagogi wszystkie symbole swojej wiary, a Niemcy potrzebowali miejsca na targ miejski. Urządzili go więc właśnie w budynku świątyni. Dzięki temu, po dziś dzień możemy podziwiać synagogę w stylu neoromańskim i mauretańskim. Zwiedzający znajdą tu wszystkie symbole wiary żydowskiej łącznie z hebrajskimi napisami. Synagoga służy również jako punkt widokowy, który umożliwia zwiedzającym widok na okolice Karniowa z perspektywy lotu ptaka. Na zwiedzanie można umówić się w miejscowym centrum informacji lub bezpośrednio w synagodze.

Beskid Śląsko-Morawski

– 40 km na południe od Ostrawy

Tutejszy park krajobrazowy jest wyjątkowy. Zwłaszcza dzięki pozostałościom puszczy pierwotnej, w której występują rzadkie zwierzęta i rośliny karpackie. Znajdziecie tu kilkaset kilometrów oznakowanych pieszych i rowerowych szlaków turystycznych oraz pięćdziesiąt kilometrów tras narciarskich. Ze szczytu Łysej Góry rozciąga się niepowtarzalny widok na grzbiety i doliny Beskidów, Jesioników i Tatr Wysokich.

POLECAMY! Puszcza Mionší

– 70 km na południowy wschód od Ostrawy

Narodowy rezerwat przyrody Mionší jest największym zespołem lasu jodłowo-bukowego typu karpackiego na terenie Republiki Czeskiej. Obszar ten jest domem dla około 110 gatunków kręgowców (w tym 73 gatunków ptaków), a dzięki bogactwu gatunków grzybów zalicza się go do najbardziej znaczących lokalizacji mykologicznych w kraju. Dzięki siedmiokilometrowej ścieżce edukacyjnej (między gminami Łomna Dolna i Górna) macie możliwość zajrzenia na skraj tej puszczy i podziwiania jednego z najlepiej zachowanych zespołów leśnych beskidzkiej przyrody. Ścieżka dostępna jest wyłącznie z przewodnikiem od 1 czerwca do 15 września (3–4 godz.).

WYDARZENIA CYKLICZNE

MAJ-LIPIEC

Międzynarodowy Festiwal Muzyczny im. Leoša Janáčka

CZERWIEC

Złata Tretra

LIPIEC

Beats for Love
Colours of Ostrava

WRZESIEŃ

Dni Nato
Festiwal Muzyczny Świętego Wacława

2 OŁOMUNIEC (OLOMOUC)

WIELKI SZLAK POLSKO-CZESKIEGO POGRANICZA

Uniwersyteckie miasto Ołomuniec może się pochwalić największą po Pradze liczbą zabytków. Właśnie dlatego to stutysięczne miasto często nazywane jest „małą Pragą”. Ołomuniecka dominanta, Kolumna Trójcy Przenajświętszej, znajduje się od 2000 roku na liście zabytków UNESCO. Przewodnik turystyczny Lonely Planet wskazał Ołomuniec jako nr 1 wśród ukrytych zabytków Europy (50 Secret Gems of Europe).

100 523

Ostrawa – 80 km

Centrum Informacji Turystycznej
Horní náměstí (arkady ratusza), 779 11 Olomouc
Tel.: +420 585 513 385, 392
E-mail: infocentrum@olomouc.eu
tourism.olomouc.eu
www.central-moravia.cz

CO WARTO ZOBACZYĆ

Najbardziej znaczące ołomunieckie zabytki skupione są w okolicy Górnego i Dolnego Rynku oraz Placu Wacława. Górny Rynek zdominowany jest przez **Kolumnę Trójcy Przenajświętszej** ¹ (UNESCO) i **budynek ratusza z zegarem astronomicznym** ². Górny i Dolny Rynek otoczony jest renesansowymi i barokowymi pałacami, opowiadającymi dzieje bogatej historii miasta. Podziwiać możecie tu również unikatowy zespół fontann z motywami antycznymi. Załedwie parę kroków dalej wznosi się wyjątkowa budowla gotyckiego **kościół pw. św. Maurycego**, która szczyty się jednymi z największych organów w Europie. Co roku we wrześniu odbywa się tutaj **Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej** ³.

Między Górnym i Dolnym Rynkiem możecie przepacerować się romantycznymi uliczkami odkrywając **kościół pw. św. Michała** ⁴ z trzema barokowymi kopolami, jednym z charakterystycznych elementów miejskiej panoramy, oraz **kaplicę pw. św. Jana Sarkandra** ⁵, położoną w miejscu byłego więzienia. Męczeńską śmierć poniósł tutaj ksiądz

tourism.olomouc.eu/tourism/information-centre

WIELKI SZLAK POLSKO-CZESKIEGO POGRANICZA

Jan Sarkander, patron kaplicy. Kiedy następnie przejdziecie ulicą Uniwersytecką, dalej wzdłuż torów tramwajowych i podejście do góry ulicą Dómską, zobaczycie monumentalną nowogotycką **katedrę pw. św. Wacława** ⁶ oraz dawny **pałac Przemysławów**, w którym obecnie mieści się **Muzeum Archidiecezjalne** ⁷. Niedaleko Placu Wacława możecie też zwiedzić **Pałac Biskupi** ⁸, będący jedyną udostępnioną do zwiedzania siedzibą arcybiskupa w Europie Środkowej. Ołomuniec był znaczącym **miastem warownym** ⁹, o czym świadczy 30 historycznych obiektów wojskowych położonych bezpośrednio w mieście oraz bliskiej okolicy (→ p. 59).

ZWIEDZANIE MIASTA Z PRZEWODNIKIEM

Centrum Informacji Turystycznej w Ołomuńcu, umiejscowione w budynku ratusza, oferuje w przeciągu całego roku szeroki wybór miejskich tras zwiedzania z przewodnikiem lub audio-przewodnikiem dla turystów indywidualnych oraz grup zorganizowanych. Miasto możecie poznać też w sposób niekonwencjonalny: na rowerowym barze piwnym, pojazdach segway, rowerach zwykłych czy rowerach czteroosobowych oraz z pokładu łodzi i pontonu.

Muzeum Krajoznawstwa w Ołomuńcu

Na zwiedzających czeka dziesięć wystaw stałych w historycznym budynku muzeum. Do najbardziej imponujących wystaw należy „Ołomuniec – piętnaście wieków miasta”, która opowiada o siedmiu głównych tematach historycznych tworzących przekrój historii miasta, „Galeria osobowości Kraju ołomunieckiego” oraz „Od kołyski po grób”, która przedstawia historię od urodzenia do śmierci, osadzoną w środowisku wsi hanackiej i kraju hanackiego z okresu XIX wieku. Łączny zasób zbiorów muzeum liczy na dzień dzisiejszy prawie milion pozycji. Stałe ekspozycje muzeum przeprowadzą was przez historię Ołomuńca oraz tradycje ludowe regionu, opowiedzą wam historię kamienia od jego najstarszych dziejów oraz zapoznają was z najbardziej znaczącymi postaciami związanymi z Krajem Ołomunieckim.

www.vmo.cz

Muzeum Archidiecezjalne w Ołomuńcu

Muzeum mieści się na terenie zabytkowego centrum miasta, a jego stała ekspozycja obejmuje około 300 niezwykle wartościowych dzieł sztuki z okresu od XI do XVIII wieku. Muzeum jako jedyne w Czechach uzyskało oznaczenie „Dziedzictwo Europejskie” (European Heritage Label). Muzeum wyróżnia się nie tylko różnorodnością zbiorów opowiadających dzieje prawie tysiącletniej kultury duchowej Archidiecezji Ołomunieckiej, ale też bogatą historią ołomunieckiego zamku. Miejsce to związane jest z morderstwem czeskiego króla Wacława III w 1306 roku oraz z pobytami kompozytora W. A. Mozarta, który skomponował tu VI symfonię F-dur.

www.muzeum-archidiecezjalne-olomouc.cz

WYCIECZKI PO OKOLICY

Co oferuje okolica Ołomuńca? Romantyczne zamki i pałace, fascynujące wystawy, piękną przyrodę oraz solidną porcję rozrywki dla całej rodziny.

Wystarczy wyruszyć zaledwie 12 km na północ za Ołomuniec (w kierunku Šternberka), by trafić na znane miejsce pielgrzymkowe – **świątynię pw. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny na świętym Kopeczku** (→ s. 46), której papież Jan Paweł II podczas swojej pielgrzymki w 1995 roku nadał tytuł bazyliki mniejszej. W pobliżu bazyliki na powierzchni 42,5 ha położony jest najczęściej odwiedzany cel turystyczny Moraw Środkowych – **Zoo Ołomuniec**. Kilka kilometrów dalej leży miasto **Šternberk** z zamkiem o tej samej nazwie (→ s. 38) i niepowtarzalną „Ekspozycją czasu”.

ZOO Ołomuniec, Św. Kopeczek – 12 km od Ołomuńca

Do największych atrakcji miejscowego ZOO, z prawie dwoma tysiącami zwierząt, należą wspólny wybieg dla niedźwiedzi baribali i wilków arktycznych, pawilon nietoperzy, olbrzymie akwarium, egzotyczny pawilon tropikalny oraz udostępniony dla zwiedzających wybieg makaków japońskich, przez który częściowo przechodzi się po wiszącej kładce. Nowością jest afrykański pawilon Kalahari, w którym mieszkają surykatki, góralowce, mrowniki oraz ratele miodożerne.

www.zoo-olomouc.cz

Na północny zachód od Ołomuńca (w kierunku Mohelnic) znajdziecie prawdziwe bogactwo przyrody w postaci Parku Krajobrazowego Litovelské Pomoraví. Zachęca on do spacerów, wycieczek rowerowych oraz amatorskiej turystyki wodnej. Zdecydowanie nie zapomnijcie odwiedzić Jaskiń Javoříckich, będących największą atrakcją parku krajobrazowego. Jeżeli pojedziecie jeszcze parę kilometrów dalej, nie będziecie żałować, ponieważ waszym oczom ukaże się jeden z najczęściej odwiedzanych zamków w Republice Czeskiej – bajkowy zamek Bouzov (→ s. 38). Z Bouzova do Loštic już tylko kawalek, a warto odwiedzić drugie z nich ze względu na działające tam muzeum, które poświęcono słynnemu regionalnemu przysmakowi – Serkom Ołomunieckim. Jeżeli chcielibyście zobaczyć, jak miejscowym żyło się w XIX wieku, polecamy zwiedzić skansen w Příkazach, oddalony zaledwie 10 km od Ołomuńca.

Muzeum Hanackie w Przyrodzie – 10 km od Ołomuńca

Skansen z XIX wieku prezentuje miejscową tradycyjną architekturę. Teren tworzą tradycyjnie wyposażona posiadłość hanacka ze stodołą szpaletową oraz 3 inne stodoły szpaletowe z przylegającymi ogrodami. Wszystkie budynki będące zabytkami dziedzictwa kulturowego wyposażone zostały w meble wiejskie z lat 1799–1950.

www.nmvp.cz/prikazy

Jaskinie Javoříckie – 31 km od Ołomuńca

Jaskinie Javoříckie, należące do najpiękniejszych jaskiń w Czechach, zawdzięczają swoją wyjątkowość bogatym i dobrze zachowanym formom stalaktytowym. Podziemny system tworzy skomplikowany kompleks korytarzy, kopuł i przepaści. Łączna długość wszystkich odkrytych korytarzy sięga ponad 4 000 m. Temperatura powietrza w jaskiniach wynosi 7–8 °C.

www.caves.cz/jeskyne/javorickse-jeskyne

Muzeum Serków Ołomunieckich – 30 km od Ołomuńca

Serki Ołomunieckie mają ponadstoletnią historię, a w serkarni A. W. w Lošticach dojrzewają już od 1876 roku. Chodzi o niepowtarzalny ser czeskiego pochodzenia, który jest znany ze swojego dobrego pikantnego smaku i wyrazistego zapachu. Oryginalne Serki Ołomunieckie to naturalny, miękki ser dojrzewający z minimalną ilością tłuszczu i soli, bez jakichkolwiek dodatków chemicznych. Jedynie w swoim rodzaju muzeum dba o pamięć o historii tego słynnego przysmaku.

Czy wiecie, że...?

Serki Ołomunieckie to jedyny oryginalny czeski ser chroniony przez oznaczenie geograficzne UE. W całym regionie możecie skosztować serków na wiele sposobów - w postaci tataru, na chlebie, smażonych, w zupie, a nawet w postaci lodów lub oryginalnych słonych deserów.

www.tvaruzky.cz/muzeum-olomouckych-tvaruzku

W kierunku Prościejowa na południowy zachód od Ołomuńca, zdecydowanie polecamy przystanek w Čechach pod Kosířem (→ s. 41), gdzie w środku romantycznego parku natraficie na nowo wyremontowany pałac. Kawalek dalej traficie na niepowtarzalną ekspozycję zabytkowych karek.

Muzeum Zabytkowych Karet – 20 km od Ołomuńca

Znajdziemy tu niepowtarzalną i największą kolekcję karek zabytkowych i latarni w Europie Środkowej. Ekspozycja liczy ponad 50 karek i sani z lat 1750–1920. Do najcenniejszych eksponatów należą kareta „Złota Karosa” wyprodukowana we Francji w 1750 roku oraz kareta arcybiskupia, która wystąpiła w filmie o cesarzowej Sisi. Kolekcja zawiera również karety pogrzebowe, sanie oraz szereg akcesoriów do karek i podróży.

www.historickekokary.cz

Jeśli z Ołomuńca wyruszyście autostradą w kierunku Ostrawy miniecie miasto Hranice, na którego krańcu możecie zrobić krótki spacer i dotrzeć do najgłębszej, zatopionej jaskini na świecie.

Przepaść Hranická – 46 km od Ołomuńca

Pomiar dokonany we wrześniu 2016 roku przez nurków głębinowych z Krzysztofem Starnawskim na czele, za pomocą robota, który przedostał się na głębokość 404 metrów potwierdził, że Przepaść Hranická jest najgłębszą podwodną jaskinią na świecie. Przy czym zdalnie sterowany robot nie osiągnął dna, zatrzymała go długość kabla. Po doliczeniu jeszcze części znajdującej się nad lustrem wody głębokość przepaści została ustalona na 473,5 metrów. Geologowie szacują, że jej rzeczywista głębokość waha się od 700 do 1000 metrów. W budynku kolejowym, za którym znajduje się początek ścieżki edukacyjnej prowadzącej w jej kierunku możecie obejrzeć interaktywną ekspozycję poświęconą tej unikatowej jaskini.

WYDARZENIA CYKLICZNE

LUTY

Ostatki, Ołomuniec

KWIECIEŃ

Festiwal Serków Ołomunieckich, Ołomuniec

MAJ

Ołomuniec Dvořáka
BEERFEST, Ołomuniec

LIPIEC

Ołomunieckie Święto Baroku, Ołomuniec
Bezděkovski Festiwal Lawendy, Bezděkov
Ceľtycka Noc, Plumlov
Josefkoł, Čechy pod Kosířem

SIERPIEŃ

Hefaiston, Helfštýn

WRZESIEŃ

Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej,
Ołomuniec

LISTOPAD–GRUDZIEŃ

Jarmark Bożonarodzeniowy w Ołomuńcu

3 PARDUBICE

Miasto piernika i koni znajduje się na wschodzie Czech – około 100 km od Pragi. Jego wielkim atutem jest dobre skomunikowanie z całym regionem, krajem oraz zagranicą. Pardubice szczytą się nie tylko położeniem na głównym ciągu kolejowym, ale również międzynarodowym lotniskiem. Przyjedźcie zobaczyć miasto, którego bogata historia sprawi, że je pokochacie.

90 688

Port lotniczy Pardubice

Centrum Informacji Turystycznej Pardubice
nám. Republiky 1, 530 02 Pardubice
Tel.: +420 775 068 390
E-mail: info@ticpardubice.cz
www.ipardubice.cz, www.vychodni-cechy.info

CO WARTO ZOBACZYĆ

Jeżeli lubicie wypić dobrą kawę w scenerii zapierających dech w piersiach zabytkowych kamienic, na czele z **ratuszem**, to plac Pernštýnski będzie strzałem w dziesiątkę. Znajdziecie tu także dom „U Jonasza” (→ s. 50), będący doskonale zachowanym barokowym zabytkiem. Na miłośników architektury sakralnej czekają tutaj **Kościół pw. św. Bartłomieja** oraz **Kościół pw. Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny**.

www.vychodni-cechy.info

Ratusz w Pardubicach

Szukacie miejsca na super zdjęcia i selfie? Wybierzcie się do ratusza w Pardubicach. Zadziwi was bogato zdobiona fasada, która dobrze wygląda w promieniach słońca oraz w świetle lamp ulicznych. Budynek pochodzi z końca XIX wieku. Zdobią go medaliony z podobiznami czeskich królów oraz charakterystyczne sgraffito.

Zielona Brama

Chcecie obejrzeć miasto z góry? Żaden problem. Wystarczy wbiec tylko po kilku schodach. Zielona Brama, razem z charakterystyczną wieżą, która wzniesiona została w 1538 roku, dominuje nad zabytkowym centrum Pardubic. Warto ją zobaczyć i zwiedzić.

Dom U Jonasza

Jeżeli polujecie na architektoniczne perełki, nie powinniście przegapić tego barokowego domu. Jego dominantą jest postać biblijnego proroka Jonasza w paszczy wieloryba. Dziś w domu tym mieści się Galeria Wschodnioczeska, która pochwalić się może rzadkim, w pełni zachowanym sklepieniem kryształowym z XVI wieku.

Muzeum Wschodnioczeskie w Pardubicach

Muzeum, zajmujące się nie tylko Pardubicami, ma swoją siedzibę w salach renesansowego pałacu blisko centrum miasta. Jest to budowla wyjątkowa, posiadająca niepowtarzalne przejście między zamkiem a pałacem, które czyni zeń jedyny tego rodzaju obiekt w Europie Środkowej. Pałac otoczony jest obszernym parkiem, w którym możecie odpocząć i naładować akumulatory przed dalszym odkrywaniem zabytków miasta.

www.vcm.cz

WYCIECZKI PO OKOLICY

Do zwolenników zabytków zdecydowanie przemówi pobliski zamek **Kunětická hora**, w którym można odnaleźć loch głodowy, wystawę tortur, a nawet smoka. W podzamczu możecie zwiedzić piernikową chatę, czyli **Muzeum piernika**. W nim zapoznacie się z procesem produkcji tego słodkiego przysmaku, poznacie jego smak, a przede wszystkim zobaczycie, jak wygląda. Zaledwie 10 km na północny zachód od Pardubic leży **uzdrowisko Bohdaneč** (→ s. 63), które dzięki właściwościom wód borowinowych doskonale sprawdza się w leczeniu dolegliwości układu mięśniowo-szkieletowego. Jednocześnie jest również miejscem wypoczynku i relaksu.

Kiedy wyruszyście na południe od Pardubic, koniecznie zobaczcie pobliski **Chrudim**, znany ze swoich marionetek. Na rynku w **Domu Wytwórcy Mydeł** znajdziecie **Muzeum Kultury Łalkarskiej**. Z Chrudimia już tylko parę kilometrów do miasteczka **Slatiňany**. Tam konie czują się jak w domu. Możecie odwiedzić **stadninę koni Slatiňany**, gdzie hoduje się konie starokladrubske. Zajrzyjcie też do **Muzeum Konia Kladrubskego**, w którym poznacie tradycję hodowli tych karych koni. Dla aktywnych turystów **Geopark Góry Żelazne** będzie dosłownie rajem na ziemi. Jeśli chcielibyście zobaczyć, gdzie kręcono wiele znanych czeskich bajek, wyrusźcie do **Muzeum W Przyrodzie Wysoczyna na Wesołym Kopcu**.

Muzeum Kultury Łalkarskiej, Chrudim – 12 km od Pardubic

Wystawa stała przeprowadzi was przez historię czeskiego łalkarstwa – od marionetek wędrownych łalkarzy, przez marionetki rewiowe, twórczość naiwną, do modernizmu, a więc w czasy, w których wymyślono czeskie postaci Spejbla i Hurvíňka. Obejrzycie również twórczość znanych twórców filmów łalkarskich oraz zbadacie świat marionetek cieni pochodzących z Azji.

www.puppets.cz

Muzeum Konia Kladrubskego, Slatiňany – 17 km od Pardubic

Wystawa stała przedstawia historię hodowli koni kladrubskego. W muzeum możecie obejrzeć także filmy o koniu kladrubskego i jego życiu. W sali interaktywnej rodzice razem z dziećmi mogą wypróbować ujeżdżania kucyka „Szwajcarka” lub wcielić się w rolę woźnicy karety.

www.svycarna-slatinany.eu

Geopark Železné hory – 33 km od Pardubic

Geopark zajmuje obszar o powierzchni 777 km², przy czym około jedną trzecią terenu tworzy Park Krajobrazowy Góry Żelazne. Obok pięknej przyrody na jego terenie znajduje się także wiele bogactw kulturowo-historycznych, unikatowych muzeów oraz szereg obiektów sportowych i rekreacyjnych. Obszar geoparku jest dosłownie rajem turystyki pieszej i rowerowej.

www.geoparkzh.cz

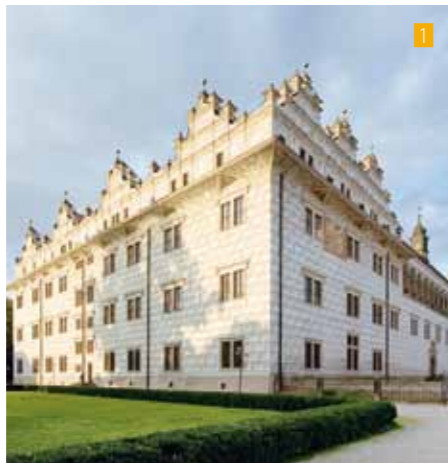
Skansen Wesoły Kopiec – 36 km od Pardubic

Znajdziecie tu najszerszą ekspozycję budownictwa ludowego na wolnym powietrzu w Czechach Wschodnich, która przedstawia życie i pracę mieszkańców wsi od połowy XIX wieku do lat 50. XX wieku. Wszystko to w otoczeniu pięknego krajobrazu. Na Wesołym Kopcu odbywa się wiele wydarzeń i pokazów przybliżających ludową kulturę regionu, w tym m.in. miejscowe tradycje, rzemiosła oraz kuchnię ludową.

www.vesely-kopec.eu

Narodowa Stadnina Koni, Kladruba nad Labem – 27 km od Pardubic

Stadnina koni jest jedną z najstarszych na świecie i jest jednocześnie domem dla najstarszego pierwotnego czeskiego gatunku koni – konia kladrubskiego. W 2019 roku stadnina wpisana została na listę zabytków UNESCO.

Skansen Betlejem Hlinsko – 40 km od Pardubic

Wiecie jak żyli i mieszkali rzemieślnicy od połowy XVIII wieku do końca XIX wieku? Tego wszystkiego można dowiedzieć się w zabytkowej dzielnicy Betlejem w Hlinsku, położonym na prawym brzegu rzeki Chrudimka. W chatkach zрубowych znajdziecie wystawy zabawkarza, szewca lub pilnikarza. Niektóre chaty, w tym m.in. tkalnia i karczma, zachowały się do dnia dzisiejszego.

www.betlem-hlinsko.cz

50 km na południowy wschód od Pardubic
traficie na prawdziwy skarb Kraju Pardubického – **miasto Litomyšl** 1, którego dominantą jest **miejscowy pałac** (→ s. 42) wpisany na listę światowego dziedzictwa kulturowego UNESCO.

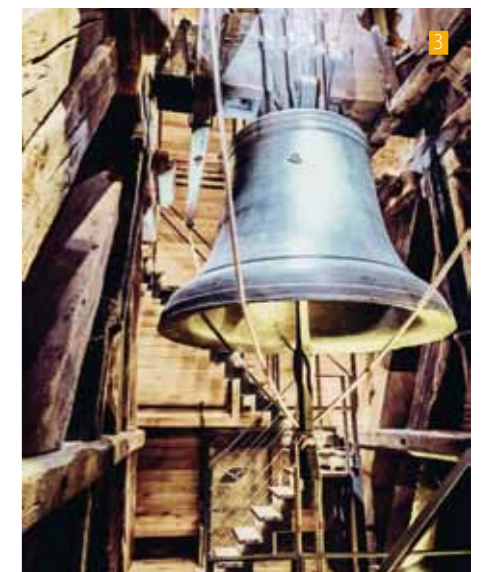

Hradec Králové położony jest 100 km od Pragi. Łatwo dotrzecie tam nie tylko samochodem, ale także pociągiem. Miasto wyróżnia się przede wszystkim bogatą tradycją urbanistyczną i architektoniczną. Z początkiem XX wieku rozpoczęła się tutaj budowa nowego miasta w duchu secesji i funkcjonalizmu, która wzbogaciła je o ciekawe dzieła architektury.

92 742
Pardubice – 26 km
Centrum Informacji Turystycznej
Velké náměstí 165, 500 02 Hradec Králové
Tel.: +420 495 580 492
E-mail: icko2@ic-hk.cz
www.ic-hk.cz, www.hradecko.eu

CO WARTO ZOBACZYĆ

Centrum 1 miasta i oraz rozległą panoramę okolicy doskonale widać z **Białej Wieży** 2, renesansowej dominanty Hradca Králové, sięgającej ponad 71 m. Wieża otwarta jest przez cały rok i oferuje również zwiedzanie specjalne podczas wschodu słońca nad Hradcem Králové, połączone z bogatym śniadaniem oraz zwiedzanie w trakcie dzwonięcia w **dzwon Augustin** 3, który jest trzecim największym dzwonem w Republice Czeskiej. Rezultatem niedawnego remontu wieży jest między innymi unikatowy szklany model Białej Wieży ważący około jednej tony oraz nowoczesna interaktywna wystawa z panelami LCD. Zaraz obok wieży znajduje się **Katedra pw. św. Ducha** 4 z początku XIV wieku. Natomiast spacerem przez Duży Rynek dostaniecie się do **Galerii Sztuki Współczesnej** 5 udostępniającej zbiory czeskich sztuk pięknych z przełomu XIX i XX wieku oraz dzieła współczesnych artystów. Idąc ulicą Klicperovą, tuż obok teatru o tej samej nazwie, potem spacerem przez Park Žižki, traficie do budynku Adalbertinum, skąd następnie idąc ulicą Palackého traficie do **Muzeum Czech Wschodnich**.

WYDARZENIA CYKLICZNE

STYCZEŃ
GRAND Festiwal Śmiechu, Pardubice

STYCZEŃ-LUTY
Masopustní obchůzky na Hlinceku

MARZEC-KWIECIEŃ
Pardubická Wiosna Muzyczna, Pardubice

KWIECIEŃ
Lázně ducha v Litomyšli

MAJ-CZERWIEC
Aviatická pouť, Pardubice

CZERWIEC
Pernštyňská noc, Pardubice

Loutkářská Chrudim
Smetanova Litomyšl

LIPIEC
Czech Open, Pardubice

SIERPIEŃ
Sportovní park, Pardubice
Konie v Akcji, Pardubice

PAŹDZIERNIK
Złoty Kask, Pardubice
Velká pardubická steeplechase

GRUDZIEŃ
Adventní trhy Pardubice
Andělská Litomyšl – adventní trhy

Muzeum Czech Wschodnich, Hradec Králové

Siedziba muzeum znajduje się na Eliščino nábřeží w charakterystycznym gmachu wzniesionym na początku XX wieku według projektu Jana Kotěry. Budynek muzeum został uznany za narodowy skarb kultury. Muzeum dysponuje obszernymi zbiorami archeologicznymi, przyrodniczymi oraz historycznymi.

www.muzeumhk.cz

Planetarium Cyfrowe

Na południowym krańcu miasta nie sposób nie zauważyć budynku planetarium cyfrowego, przypominającego UFO. Nocne gwiazdziste niebo, światło kosmosu w przestrzeni oraz filmy tematyczne wyświetlane na kulistym sklepieniu nad głowami zwiedzających to jego największe, ale nie jedyne atrakcje. Uwagę zwiedzających przykują także dwie wystawy interaktywne, stacja meteorologiczna oraz teleskop robotyczny.

www.astrohk.cz

Statki wycieczkowe na Łabie i kolejka dziecięca

Na przeciwnym brzegu Łaby, z nabrzeża Smetanovo nábřeží, możecie od maja do września wyruszyć w 50-minutowy rejs statkiem wycieczkowym. W tym samym czasie, zarówno mali jak i więksi turyści mogą skorzystać z kolejki dziecięcej obok przystani, w parku na placu 5 Maja.

www.paroplavbahk.cz; www.nabreziparomilu.cz

Szpital Kuks – 28 km od Hradca Králové

W barokowym kompleksie byłego sanatorium, szpitala z kościołem pw. Trójcy Przenajświętszej i dawnej apteki możecie obejrzeć m.in. malowidła ścienne „Taniec śmierci”, które w serii pięćdziesięciu obrazów przedstawiają równość ludzi w momencie przejścia pomiędzy życiem a śmiercią. W lapidarium zapoznacie się z oryginałami „Dwunastu Cnót” i „Dwunastu Występków” znanego czeskiego barokowego rzeźbiarza M. B. Brauna. Częścią szpitala jest też ogród, w którym uprawiane są zioła, rośliny lecznicze i drzewa owocowe.

www.hospital-kuks.cz; www.zkukuks.cz

www.safaripark.cz

Safari Park Dvůr Králové – 38 km od Hradca Králové

Safari w miejscowości Dvůr Králové należy do najpiękniejszych w Europie, będąc jednocześnie największą hodowlą zwierząt afrykańskich na Starym Kontynencie. Oprócz klasycznej części ZOO możecie wybrać się na prawdziwe safari, gdzie podobnie jak w parkach narodowych Afryki nie ma między zwierzętami i ludźmi żadnych barier. Safari możecie zwiedzać pieszo, busem, pociągiem, własnym samochodem lub ścieżką linową. Na terenie safari jest również możliwość noclegu.

WYCIECZKI PO OKOLICY

Zaledwie 8 km na północny zachód od Hradca Králové rozpościera się teren **Archeoparku we Vše-starach** **5**, oferujący wyjątkową ekspozycję o prehistorii z pokazem ówczesnych budowli, rzemiosł, zwyczajów i tradycji. Do Všeštar możecie wyruszyć też 12-kilometrową ścieżką rowerową prowadzącą po tutejszych stanowiskach archeologicznych. Natomiast około 50 km w kierunku Liberca traficie na miasto bajek o zbrojniku Rumcajsie – Jiczyń, będący symboliczną bramą do **Czeskiego Raju**.

www.archeoparkvsestary.cz

Archeopark Prehistorii Všeštery – 8 km od Hradca Králové

W ramach ekspozycji na wolnym powietrzu obejrzyście pokazowe budynki prehistoryczne i prehistoryczne cmentarzysko z mogiłami. Zobaczycie tu również praktyczne pokazy najróżniejszych elementów prehistorycznego życia – rozbijanie ziarna, ostrzenie siekier kamiennych, produkcję ceramiki, tkactwo, czy też uprawę pola. Natomiast wewnętrzna wystawa składa się z trzech części, które przedstawiają podziemie, życie oraz świat duchowy człowieka prehistorii.

Czeski Raj – 55 km od Hradca Králové

Wyjątkowa kraina pełna wąwozów, ścieżek, wież i punktów widokowych została zaszerogowana do geoparków UNESCO. Za najpiękniejszy obszar Czeskiego Raju uznaje się Prachowskie Skały, będące jednocześnie jednym z najstarszych rezerwatów przyrody w Czechach. Skalne miasto oferuje małą i dużą trasę zwiedzania, na której przejdziecie przez kilka punktów widokowych, pokonacie skalne schody i będziecie przeciskać się przez wąskie szczeliny między wielkimi głazami.

www.cesky-raj.info

Jeśli wyruszyście w kierunku północnym, traficie na miasto twierdzą **Josefov** **6** (→ s. 60) oraz pobliski Szpital **Kuks** **7**, unikatowy kompleks barokowy założony pod koniec XVII wieku. Te dwie atrakcje turystyczne połączone są z Hradcem Králové ścieżką rowerową o długości 26 km, prowadzącą przez przepiękną krainę Połabia. Od Kuksu jest to potem już tylko 14 km do **Safari Parku Dvůr Králové** **8**, będącego jednym z najbardziej znanych czeskich ogrodów zoologicznych. Na krańcach regionu przy granicy z Polską zdecydowanie nie przegapcie **Adrspasko-Teplickich Skał** oraz unikatowego muzeum w Policach nad Metují.

Muzeum Klocków Merkur, Police nad Metují – 60 km od Hradca Králové

Niepowtarzalne muzeum śledzi historię i współczesność najbardziej znanej czeskiej zabawki - klocków Merkur. Zobaczycie tu najstarszy zestaw konstrukcyjny z 1920 roku, wielkie torowisko w skali 1:45 i wiele innych konstrukcji. Tutejszym klejnotem jest Stalowe Miasto, największa konstrukcja zbudowana z klocków Merkur, którą wpisano do Księgi Rekordów Guinnessa.

www.merkurpolice.cz

Muzeum Modeli Papierowych, Police nad Metují – 60 km od Hradca Králové

W tej jedynej swojego rodzaju ekspozycji w Czechach możecie obejrzeć ponad 1200 precyzyjnie stworzonych modeli papierowych najbardziej znanych autorów z Republiki Czeskiej, Polski i Słowacji.

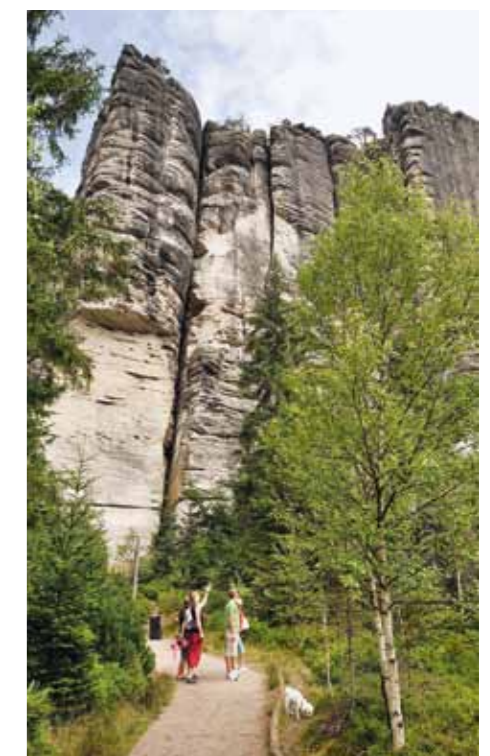

www.mpmpm.cz

Adrspasko-Teplickie Skały – 70 km od Hradca Králové

Głównym celem zwiedzających Adrspach jest piaszczyste skalne miasto, które razem z Teplickimi Skałami należy do największego spójnego masywu skalnego w Europie Środkowej. Zwiedzanie skał urozmaica mały i duży wodospad oraz rejs płaskodenną łodzią po jeziorze skalnym.

Na wschód od Hradca warto zobaczyć pobliski **Podorlicki Skansen Krňovice** z szeregiem budynków wiejskich, zabytkowymi wystawami bądź pokazami rzemieślniczymi, oddziaływające świąteczną atmosferą przez cały rok **Muzeum Szopek w Třeběchovicach** oraz **Muzeum Koronki w Vamberku** oraz pałace na rzece Orlicy (→ s. 42–43), trafnie nazywanej czeską Loarą.

Podorlicki Skansen Krňovice – 13 km od Hradca Králové

W ramach trasy zwiedzania można zobaczyć nie tylko budynki wiejskie, ale również ich wnętrza wyposażone w eksponaty z różnych epok. Wiele z nich możesz nawet przetestować.

www.krnovice.cz

Muzeum Szopek w Třeběchovicach – 13 km od Hradca Králové

Muzeum to jedyny w swoim rodzaju obiekt w Czechach, szczycący się m.in. unikatową ruchomą szopką wykonaną przez ludowych rzeźbiarzy. Drewniana szopka o powierzchni 7m x 3m z ponad 350 rzeźbionymi figurkami powstawała ponad sto lat.

Muzeum Koronki, Vamberk – 38 km od Hradca Králové

Muzeum prezentuje czeskie koronkarstwo na nowocześnie urządzonej wystawie. Oryginalne eksponaty dokumentują przemiany koronki w Czechach od początku XVIII wieku po dzień dzisiejszy.

www.betlem.cz

www.muzeumkrajky.cz

WYDARZENIA CYKLICZNE

STYCZEŃ

Šediváčkův long

LUTY-KWIECIEŃ, PAŹDZIERNIK-LISTOPAD
Jazzinec

MARZEC

Krkonošská 70

KWIECIEŃ

Grand Prix, Hradec Králové

MAJ

300 zataček Gustava Havla, Hořice

MAJ I CZERWIEC

Cirk-UFF

CZERWIEC

Teatr Regionów Europejskich i Open Air Program, Hradec Králové
Międzynarodowy Festiwal Folkloru Pod Zvičinou
Rock for People, Hradec Králové

CZERWIEC-SIERPIEŃ

Śladami skarbów Broumavska

SIERPIEŃ

Wytapianie Szkła Drewnem, Deštná
Międzynarodowy Festiwal Folkloru, Červený Kostelec
Hronov Jiráska
Międzynarodowy Festiwal Filmów Górskich, Teplice n. Metují
Theatrum Kuks

WRZESIEŃ

Jiczyn – miasto bajki

PAŹDZIERNIK

Jazz Goes to Town, Hradec Králové

LISTOPAD

Forum Muzyczne, Hradec Králové
Hořice JazzNights

GRUDZIEŃ

Špindl Ski Opening

Teatr Regionów Europejskich i Open Air Program, Hradec Králové

www.klicperovodivadlo.cz; www.openair.cz

Rock for People, Hradec Králové

www.rockforpeople.cz

Międzynarodowy Festiwal Folkloru, Červený Kostelec

www.folklorck.cz

300 zataček Gustava Havla, Hořice

Piętę co do wielkości miasto w Republice Czeskiej. Znajduje się 90 km na północny wschód od Pragi i 100 km na północny zachód od Hradca Králové, na pograniczu z Polską i Niemcami. Symbolem Liberca oraz całego regionu jest unikatowy budynek nadajnika na szczycie góry Ještěd.

104 445

Praga – 125 km

Miejskie Centrum Informacji Liberec, nám. Dr. E. Beneše 468/23, 460 01 Liberec
Tel.: +420 485 101 709
E-mail: info@visitliberec.eu
www.visitliberec.eu

CO WARTO ZOBACZYĆ

Nad placem im Dr. E. Beneša dominuje okazały neorenesansowy budynek **ratusza** , którego wnętrza polubiły krajowe i zagraniczne ekipy filmowe. Zaledwie parę metrów stąd, przy ulicy Palacha, natraficie na najnowszy dinopark w Czechach. Sporą porcję rozrywki dla całej rodziny zapewni **Centrum Babylon** z niezliczoną liczbą atrakcji. Natomiast w północno zachodniej części Liberca znajdziecie ogród **zoologiczny** i **botaniczny**, oba najstarsze w Czechach.

www.visitliberec.eu

www.centrumbabylon.cz

ZOO Liberec

Na powierzchni 13 ha można podziwiać ponad 160 gatunków zwierząt ze wszystkich kontynentów. Unikatami libereckiego ZOO są biały tygrys indyjski, lwy berberyjskie oraz takiny złote, dzięki którym ogród zoologiczny jest jedynym w Europie hodującym ten gatunek. Zupełnie wyjątkowa jest również jedna z najbardziej kompletnych kolekcji drapieżników starego kontynentu.

www.zooliberec.cz

WYCIEZKI PO OKOLICY

Zamki nie do zdobycia, pałace jak z bajki, punkty widokowe rozmaitych kształtów, kameralne chałupy zrębowe i zabytki techniczne dla przypomnienia talentu rzemieślniczego naszych przodków. To i wiele więcej oferuje Kraj Liberecki.

Na wschód od Liberca warto odwiedzić, udostępnione całorocznie, **Muzeum Szkła i Biżuterii** w Jablůncu nad Nysą. Zapaleńcy sportowi docenią 80-cio kilometrową sieć ścieżek rowerowych **Singletrek pod Smrkem** a w sezonie zimowym kilkadziesiąt kilometrów tras narciarskich w nowoczesnych kurortach w Górach Izerskich i zachodniej części Karkonoszy. Na południe od Liberca możecie obejrzeć przepiękne przykłady architektury wiejskiej, unikatowe **Bozkowskie Jaskinie Dolomitowe** oraz zachwycające **rezydencje szlacheckie** (patrz. zamki – s. 39 a pałace – s. 43). Jeśli wyruszyście w kierunku zachodnim, nie omińcie **Czeskiej Lipy** z zadziwiającą plejadą zabytków architektury.

Singletrek pod Smrkiem – 40 km od Liberca

Ścieżki znajdują się pomiędzy miejscowościami Nové Město pod Smrkiem a Lázně Libverda, a także na Grzbiecieniu Jindřichovickim i częściowo po polskiej stronie. Singletrek pod Smrkiem obecnie oferuje ścieżki o łącznej długości ponad 80 kilometrów i czterech stopniach trudności. Każdy znajdzie tu coś dla siebie, od rodzin z małymi dziećmi po zdolnych i doświadczonych rowerzystów terenowych.

podsmrkem.singltrek.cz

Muzeum Sztła i Biżuterii, Jablonec nad Nysą – 15 km od Liberca

Zatrzymajcie się i zobaczcie tutejsze kolekcje szkła, sztucznej biżuterii, guzików, monet, medali i plakiet na wystawach stałych: „Nieskończona Powieść Biżuterii” i „Magiczny Ogród – Czeskie Szkło Siedmiu Wieków”.

www.msb-jablonec.cz

Czeska Lipa – 55 km od Liberca

Oprócz zachwycającego zamku na wodzie „Lipý”, w Czeskiej Lipie możecie zobaczyć wiele domów mieszczańskich, neorenesansowy ratusz, były klasztor augustianów, czy też Muzeum Archeologiczne, mające siedzibę w budynku dawnego miejskiego więzienia.

mucl.cz

WYDARZENIA CYKLICZNE

- LUTY**
Izerska 50 – tradycyjne zawody narciarstwa biegowego
- MAJ**
Uroczystości Święto Wallensteina, Frýdlant (raz na dwa lata)
- LIPIEC**
Benátská – Letni Festiwal Muzyczny Benátská, Liberec
- SIERPIEŃ-PAŹDZIERNIK**
Międzynarodowy Festiwal Muzyczny Lípa Musica, Česká Lípa
- PAŹDZIERNIK**
IGS – Międzynarodowe Sympozjum Szkła, Nový Bor (raz na trzy lata)

Skiaréna Jizerky – 30 km od Liberca

Skiaréna Jizerky to kompleks kurortów narciarskich w Górach Izerskich. Tanvaldský Špičák, Severák i Bedřichov – funkcjonują w ramach wspólnego skipassu oraz skibusa. Ośrodki kompleksowo oferują łącznie 17 km tras narciarskich, 20 wyciągów narciarskich, 2 kolejki linowe i 3 wyciągi taśmowe.

www.skijizerky.cz

Skiregion.cz – 45 km od Liberca

SKIREGION.CZ to największy obszar narciarski Zachodnich Karkonoszy i Gór Izerskich, łączący narciarskie kurorty w miejscowościach Rokytnice nad Jizerou, Paseky nad Jizerou, Rejdice i Příchovice. Łączna długość wszystkich tras narciarskich wynosi 38 km, a wszystkie kurorty narciarskie dostępne są w ramach jednego skipassu.

skiregion.cz

Bozkowskie Jaskinie Dolomitowe – 50 km od Liberca

Jaskinie z największym jeziorem podziemnym w Czechach należą do najczęściej odwiedzanych miejsc w Czeskim Raju. Jaskinie dzięki łącznej długości ponad 1000 m są najdłuższymi jaskiniami dolomitowymi w Republice Czeskiej. Tutejszymi unikatami są niezwykle powierzchnia ścian i sklepień ulegająca selektywnej korozji oraz niepowtarzalne formy skalne.

www.caves.cz

Dlaskův statek, Turnov – 30 km od Liberca

Gospodarstwo ogłoszono narodowym skarbem kultury. Jest to jedno z najpiękniejszych i najbardziej typowych przykładów architektury zrębowej czeskiej wsi. Zwiedzający mogą obejrzeć tutaj tematyczną wystawę etnograficzną.

www.muzeum-turnov.cz

Jelenia Góra to pierwsze większe miasto za czeską granicą, jadąc od strony Harrachova. Miasto łączy w sobie urok zabytkowego historycznego centrum, uzdrowiska termalnego oraz celu wycieczek, skąd wszystkie drogi prowadzą w góry.

84 306
Wrocław – 110 km
Karkonoska
Informacja Turystyczna
plac Ratuszowy 6/7, 58-500 Jelenia Góra
Tel.: +48 601 507 885
cz.jeleniagora.pl

CO WARTO ZOBACZYĆ

Zdecydowanie warta zobaczenia jest miejska zabudowa, pochodząca z różnych epok historycznych, z **placem Ratuszowym** i jego okolicą. Najstarszym zabytkiem sakralnym jest gotycka **Bazylika pw. św. Erazma i Pankracego** (Plac Kościelny) z XIV wieku z wysoką na 51 m wieżą kościelną. Wyjątkowy jest również barokowy poewangelicki **Kościół pw. Krzyża Świętego**, jeden z sześciu śląskich Kościołów Łaski, w którym ambona została wykonana z jednej bryły kamienia. Warto wspomnieć też o miejskim deptaku na ulicach Konopnickiej i 1 Maja. Na skrzyżowaniu tych dwóch ulic znajdziecie **kaplicę pw. św. Anny** w średniowiecznej umocnionej Baszcie Wojanowskiej zwanej Basteją. Miasto otaczają pozostałości murów obronnych z XIV i XV wieku. W uzdrowiskowej części miasta znajduje się także kompleks basenów termalnych – **Termy Cieplickie** (→ s. 62).

Czy wiecie, że...? W **Willi Wiesenstein**, w **pobliżym Jagniątkowie**, znajdziecie **Muzeum Gerharta Hauptmanna**, **laureata literackiej Nagrody Nobla**.

Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze

Zwiedzanie Muzeum Karkonoskiego można rozpocząć we wnętrzach karkonoskiej chaty zrębowej z oryginalnym wyposażeniem z przełomu XIX i XX wieku. Odwiedzić również średniowieczny dom mieszczański z prezentacją stylu życia tutejszych mieszkańców z XVII i XVIII wieku. Ekspozycja oferuje także największą w Polsce kolekcję szkła artystycznego. Z ekspozycji poznacie też ciekawostki o historii miasta i całego Dolnego Śląska. W zbiorach muzeum są też historyczne nagrania (np. z czasów II wojny światowej), mapy oraz prawdziwie historie i biografie znanych mieszkańców miasta. Większość ekspozycji jest dostępna także w języku czeskim.

www.muzeumkarkonoskie.pl

WIELKI SZLAK POLSKO-CZESKIEGO POGRANICZA

Przemierzając się na południe od Jeleniej Góry, możecie wybrać się do **Karpacza**, gdzie znajdziecie unikatowy kościółek i multimedialną ekspozycję dotyczącą karkonoskich tajemnic i opowieści. Popularnym miejscem wycieczek są również ruiny zamku **Chojnik** z wieżą widokową. Miłośników (nie tylko) sportów zimowych skuszą kurorty w Karpaczu i **Jakuszycach (Polana Jakuszycka)** w Szklarskiej Porębie.

www.karpacz.pl

Karpacz – 18 km od Jeleniej Góry

Na terenie dzisiejszego miasta Karpacz w XII wieku stała osada poszukiwaczy złota. Największa miejscowa atrakcja – **Kościół Wang** – norweski drewniany kościółek okryty runami wikingów (→ s. 53). W Karpaczu stanął w czasach panowania króla Prus Fryderyka Wilhelma IV.

Czy wiecie, że...? Miejską dzielnicę **Marysin** założyli w 1578 roku czescy protestanci, po bitwie na Białej Górze w 1620 dotoczyła do nich kolejna grupa niekatolików.

Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu

Prezentuje ekspozycje i dokumenty dotyczące rozwoju sportu, turystyki i ochrony przyrody w Karkonoszach.

www.muzeumsportu.org

Niedaleko od Jeleniej Góry możecie odwiedzić tajemniczy zamek **Czocha** (→ s. 39) lub historyczne miasto **Lwówek Śląski**.

Karkonoskie Tajemnice w Karpaczu

Karkonoskie Tajemnice zaprowadzą Was do mistycznego świata. Staniecie twarzą w twarz z Duchem Gór i poznacie legendy i opowieści, które powstały na terenie Karkonoszy. Spotkanie nadzwyczajnego laboranta, szklarza, Walonów i straszliwą Mandragorę. Multimedialne i interaktywne podziemia królestwa umożliwią włączenie się w życie dawnych mieszkańców Karkonoszy.

www.karkonoskietajemnice.pl

Szklarska Poręba – 21 km od Jeleniej Góry

Popularny ośrodek turystyczny znajdujący się na granicy Karkonoszy i Gór Izerskich na wysokości 400-886 m n.p.m. Szklarska Poręba jest największym i najstarszym ośrodkiem sportów zimowych na Dolnym Śląsku. Miejscowe warunki klimatyczne porównywane są do tych w Alpach na wysokościach około 1 200 m. Szczyt Szrenica jest centrum jazdy na nartach, na którym znajduje się 5 tras narciarskich o łącznej długości około 20 km i o różnych stopniach trudności (z czego 9 km jest wyposażonych w system sztucznego naśnieżania). W lecie możecie tu przyjechać na piesze wędrówki po okolicznych szlakach turystycznych.

POLECAMY! Warty zobaczenia jest oferująca zwiedzanie Huta Szkła Kryształowego „Julia” (Piechowice) z 1866 roku.

www.szklarskaporeba.pl

Lwówek Śląski – 37 km od Jeleniej Góry

Historyczne miasto położone na średniowiecznym szlaku handlowym Via Regia z tradycją miejscowego warzenia piwa już od 1209 roku.

lwowekslaski.pl

WIELKI SZLAK POLSKO-CZESKIEGO POGRANICZA

Polana Jakuszycka (Jakuszyce) 1

– 36 km od Jeleniej Góry

Tutejsze słynne narciarskie trasy biegowe o łącznej długości około 100 km zadowolą zarówno profesjonalistów jak i amatorskich miłośników biegówek (najwyżej położone trasy znajdują się na wysokości prawie 1000 m n.p.m.). Po zakończeniu sezonu zimowego tutejsze trasy służą rowerzystom.

- **Skały wspinaczkowe** – Sokoliki 2
- **Karkonoski Park Narodowy** – Śnieżka 3
- **Wodospady w polskich Karkonoszach** – wodospad Kamieńczyka 4 (najwyższy wodospad w polskich Sudetach), wodospad Szklarki 5, wodospad Podgórną

www.jakuszyce.info.pl

Szwajcaria Lwówecka, Lwówek Śląski

Ciekawe formacje skalne z malowniczymi labiryntami i skalnymi wieżami, powstały na skutek intensywnego wietrzenia skalnego, osiągające wysokość 30 metrów.

POLECAMY! Szlak kulinarny – „Smaki Dolnego Śląska”

smakidolnegoslaska.pl

WYDARZENIA CYKLICZNE

LUTY-MARZEC

Międzynarodowy Zjazd Saniami Rogatymi, Kowary
Bieg Piastów, Jakuszyce

CZERWIEC

Jeleniogórski Jarmark Staroci i Osobliwości
Twierdza Smaków – Festiwal Kuchni Historycznej na Zamku Czocha
Turniej Rycerski o Złoty Bełt Zamku Chojnik
Festiwal Smaków Liczyrzepy

LIPIEC

Lwóweckie Lato Agatowe

WRZESIEŃ

Wystawa Produktów Regionalnych „Wyprodukowano pod Śnieżką” w Jeleniej Górze

7 WAŁBRZYCH

WIELKI SZLAK POLSKO-CZESKIEGO POGRANICZA

Ponadstutysięcny Wałbrzych położony jest około 70 km od Wrocławia, stolicy województwa dolnośląskiego. Mieszkańcy Wałbrzycha mają o wiele bliżej do Czech. Granica państwowa oddalona jest o zaledwie dziesięć kilometrów, natomiast do Trutnova jest stąd niecałe 50 km. Miasto położone w łagodnej dolinie otoczonej górami jest idealne dla miłośników przyrody i sportu. Przecina je wiele szlaków pieszych oraz rowerowych, zarówno dla rowerów szosowych jak i górskich. Miasto z początkiem XIX wieku, dzięki rozkwitowi górnictwa i tkactwa, stało się ważnym ośrodkiem industrialnym. Przemysłowe znaczenie miasta jeszcze na początku XX wieku wzmocniło powstanie hut szkła i fabryk ceramiki, z których wiele działa po dziś dzień.

Czy wiecie, że...? *Naziści zbudowali w mieście mauzoleum dedykowane pamięci 23 zabitych członków niemieckiego ruchu narodowo-socjalistycznego (NSDAP) na Śląsku. Na środku dziedzińca nieustannie płonął wieczny ogień Walhalli, ponoć samo mauzoleum było dla nazistów miejscem uprawiania czarnej magii. Odkryto tu kilkadziesiąt tajemniczych podziemnych korytarzy. Mówi się, że budowla była połączona z kompleksem podziemnych fabryk Riese. Dziś z mauzoleum pozostały jedynie ruiny.*

Legenda mówi, że uciekające wojska niemieckie ukryły w pobliżu Wałbrzycha pociąg wypełniony po brzegi skradzionym złotem i innymi kosztownościami.

114 930

Wrocław – 77 km

Centrum Informacji Turystycznej i Kulturalnej

Rynek 9, 58-300 Wałbrzych

Tel.: +48 74 66 66 068

Email: cit@starakopalnia.pl

walbrzych.pl

CO WARTO ZOBACZYĆ

Na Rynku warto zwrócić uwagę nie tylko na trzy najstarsze domy (Dom Pod Kotwicą, Pod Trzema Różami i Bibliotekę Pod Atlantami), ale również na szereg winiarni, w których pod koniec XVIII wieku lampką wina rozkoszował się nawet słynny niemiecki poeta Johann Wolfgang von Goethe. Warta odwiedzenia jest również najstarsza miejska kopalnia węgla kamiennego, w której to w 1999 roku otwarto **Muzeum Przemysłu i Techniki**. Oddział ten skoncentrowany jest na historii rozwoju wydobycia węgla w mieście i jego okolicach. Tajemniczy **Zamek Książ** (→ s. 40), który pełnił funkcję siedziby Hitlera, bez wątpliwości jest największym klejnotem miasta (→ s. 40). W pobliżu zamku na początku XX wieku wybudowano palmiarnię, w której znaleźć można około 250 gatunków roślin z różnych stref klimatycznych z prawie całego świata.

Stara Kopalnia – Centrum Nauki i Sztuki w Wałbrzychu

Centrum Nauki i Sztuki Stara Kopalnia to największa atrakcja turystyki industrialnej w Polsce. Znajduje się na terenie byłej Kopalni Węgla Kamiennego „Julia”. Rewitalizacja (ukończona w 2014 roku) największej wałbrzyskiej kopalni, zatrudniającej w okresie największego rozkwitu kilka tysięcy górników, umożliwiła powstanie tego wyjątkowego obiektu. Chodzi o 4,5 hektara historycznych obiektów przemysłowych wzbogaconych o autentyczne wyposażenie, w tym zabezpieczony i udostępniony dla zwiedzających park maszynowy. Dzięki przewodnikom (górnikom zatrudnionym kiedyś w kopalni) pracującym w Starej Kopalni każdy zwiedzający może nie tylko obejrzeć wielką część infrastruktury kopalni, ale także ma możliwość zapoznania się ze specyfiką niebezpiecznej i ciężkiej pracy górnika.

starakopalnia.pl

WIELKI SZLAK POLSKO-CZESKIEGO POGRANICZA

WYCIECZKI PO OKOLICY

*Jeżeli zdecydujecie się wyruszyć na północ od miasta Wałbrzycha i dalej w głąb Polski, zatrzymajcie się w **Świdnicy 1** i **Jaworze 2**, gdzie możecie zwiedzić unikatowe drewniane kościoły wpisane na listę UNESCO (→ s. 48). Zapaleńcy techniki mogą spędzić długie godziny w **Muzeum Przemysłu i Kolejnictwa w Jaworzynie Śląskiej**. Natomiast rezerwat przyrody **Wąwóz Myśluborski** zachęca do miłych spacerów i turystyki rowerowej.*

Miasta Jawor i Świdnica dzieli 30 km, ale łączy je unikatowy okaz architektoniczny - Kościoły Pokoju, wpisane od 2001 r. na listę UNESCO. Oba zbudowano w drugiej połowie XVII wieku po przywróceniu pokoju po wojnie trzydziestoletniej, kiedy to cesarz Ferdynand III Habsburski przyznał śląskim protestantom prawo do wzniesienia Kościołów Pokoju pod warunkiem, że będą drewniane, oraz znajdą się w zasięgu strzału armatniego z miejskich murów obronnych. W ten sposób powstały drewniane, niepozorne z zewnątrz, lecz w środku bogato zdobione świątynie. Kościół w Jaworze pomieści 6 000 osób, kościół w Świdnicy 7 500 osób.

Muzeum Przemysłu i Kolejnictwa na Śląsku w Jaworzynie Śląskiej – 26 km od Wałbrzycha

Historyczny park kolejowy posiada obiekty z okresu od 1890 roku do lat 70. XX wieku. Kolekcja zawiera 40 lokomotyw parowych (polskiej, niemieckiej, angielskiej i amerykańskiej produkcji), lokomotywy elektryczne i spalinowe, 50 wagonów lub innych pojazdów kolejowych rozlokowanych na torach o łącznej długości 2 km. W muzeum zwiedzający może wypróbować tzw. „Trasę Parowozową” - można przejechać się lokomotywą parową Tkt48-18 lub czechosłowackim wagonem spalinowym „Motorák” z 1956 roku. W trakcie przejażdżki prezentowane są ważne obiekty kolejowe – np. żuraw wodny, budynek olejarni i piaskowni, kanał oczysztkowy, zapadnia kolejowa itp. W muzeum znajdują się również kolekcja zabytkowych motocykli Harley-Davidson – największa w Polsce (modele z lat 1924–1984 są odrestaurowane i w pełni funkcjonalne) oraz Muzeum Zabawek Samochodowych.

muzeumtechniki.pl

Wąwóz Myśluborski w Parku Krajobrazowym Chełmy – 54 km od Wałbrzycha

Park Krajobrazowy Chełmy – Wąwóz Myśluborski to jedyne miejsce w Polsce, gdzie rośnie rzadka odmiana paproci. W parku krajobrazowym powstała ścieżka edukacyjna o długości 4,5 km oraz szlak rowerowy (9 km).

Nieopodal od Wałbrzycha możecie znaleźć **Opactwo Cystersów w Krzeszowie** (→ s. 47) i **podziemny kompleks w Górach Sowich** (→ s. 61), gdzie rozwiążecie kolejne tajemnice z czasów II wojny światowej. Zwiedzających przyciąga przede wszystkim system podziemnych korytarzy zbudowanych przez nazistów.

W **Wojślawicach**, na wschód od Wałbrzycha, możecie zobaczyć jeden z najbardziej znaczących ogrodów dendrologicznych w Polsce – **arboretum**.

Arboretum Wojślawice – 56 km od Wałbrzycha

Arboretum pokrywa powierzchnię ponad 65 hektarów i położone jest na wysokości 250–275 m n.p.m. Znajduje się tu około 2500 gatunków roślin drzewiastych i 3500 innych gatunków roślin. Ogród dysponuje bogatą kolekcją rododendronów, lilii i bukszpanów. Arboretum w Wojślawicach ma długą tradycję, już w 1821 roku w jego miejscu urządzono park romantyczny. 60 lat później został on przekształcony w ogród rododendronowy. Po 1946 roku ogród został znacjonalizowany i był prowadzony przez PGR, w 1988 roku stał się filią Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Wrocławskiego.

POLECAMY! Szlak kulinarny „Smaki Dolnego Śląska”

WYDARZENIA CYKLICZNE

KWIECIEŃ–WRZESIEŃ

Festiwal Kwiatów na Zamku Książ

Puchar Strefy MTB Sudety

MAJ–WRZESIEŃ

Koncerty Pokoju, Jawor

MAJ

Jarmark Średniowieczny na Zamku Grodno

CZERWIEC

Dolnośląski Festiwal Zupy w Jedlinie-Zdrój

LIPIEC

Castle Party na Zamku Bolków

Miasto leży na historycznej trasie między Pragą i Wrocławiem. Poprzez swoje bogactwo kulturowe Kłodzko jest jednym z najpiękniejszych dolnośląskich miast. Jego dominantą jest tutejsza potężna twierdza rozpościerająca się na wzniesieniu na krańcu historycznego centrum. Twierdza powstała za czasów panowania austriackiego w XVII wieku, a dziś oferuje turystom zwiedzanie unikatowego podziemnego labiryntu korytarzy. Patrząc od strony wałów miejskich, docenicie przepiękny widok na miasto i okolicę. Warty uwagi jest także gotycki most św. Jana z sześcioma barokowymi rzeźbami, często określany jako miniaturowa wersja Mostu Karola w Pradze. Zajrzeć możecie także do dawnego konwiktów jezuitów, gdzie obecnie mieści się muzeum regionalne.

27 977

Wrocław – 91 km

Centrum Informacji Turystycznej
Plac B. Chrobrego 1, 57-300 Kłodzko
E-mail: rit@um.klodzko.pl
www.klodzko.pl

CO WARTO ZOBACZYĆ

Na północ od miasta, między Bardem a Ławicą, znajdziemy bardzo malownicze tereny w Górach Bardzkich, które są jednym z najlepszych miejsc do uprawiania **raftingu** w Polsce. Spływ rzeką o górskim charakterze to doskonałe połączenie sportu i rekreacji. Odcinek ma długość 15 km, a pokonanie go zajmie wam około 3–4 godziny. Kawalek dalej, możecie zatrzymać się w **Ząbkowicach Śląskich**, wcześniej znanych jako **Frankenstein**. Pobliska **Srebrna Góra** umożliwi wam obejrzenie unikatowej **twierdzy** (→ s. 60), będącej największym górskim obiektem tego rodzaju w Europie. Jeżeli należycie do zapaleńców jazdy na rowerze, z pewnością powinniście skorzystać z rozbudowanej sieci szlaków rowerowych – **Strefa MTB Sudety**. Natomiast w **Dzierżoniowie** możecie zajrzeć do **synagogi**, będącej jedną z niewielu zachowanych świątyń żydowskich na Dolnym Śląsku, które przetrwały Noc Kryształową.

Ząbkowice Śląskie – 23 km od Kłodzka

Miasto słynie nie tylko z krzywej wieży, ale również ze straszliwej historii z 1606 roku, która miała zainspirować Mary Shelley do napisania słynnej powieści „Frankenstein”. Krzywa Wieża, której wysokość sięga 34 m a odchylenie od osi pionowej wynosi 2,14 m, znajduje się niedaleko Rynku. Budowla pochodzi z początku XV wieku i dziś służy jako wieża widokowa.

Czy wiecie, że...? W 1606 roku w mieście wybuchła zaraza dżumy szerząca się z zawrotną prędkością. Po jakimś czasie okazało się, że grupa ośmiu grabarzy wykorzystała epidemię do wzbogacenia się, a także do odprawiania przerażających rytuałów. Z zarażonych zwłok produkowali oni ponoć trujący proszek, który rozpylali w wybranych domach, by następnie po śmierci ich ofiar rabować majątek zmarłych.

WIELKI SZLAK POLSKO-CZESKIEGO POGRANICZA

Strefa MTB Sudety – 35 km od Kłodzka

Największy system oznakowanych szlaków MTB w Polsce. Do dyspozycji macie ponad 500 km tras w okolicy Bielawy, Dzierżoniowa, Głuszycy, Miosroszowa, Nowej Rudy, Pieszycy, Srebrnej Góry oraz Walimii. Niektóre z nich prowadzą bezpośrednio do granicy Bikersortu Broumovsko.

Jeżeli droga zaprowadzi Was na zachód, zatrzymajcie się w tutejszych uzdrowiskach Duszniki-Zdrój oraz Kudowa-Zdrój, w których możecie odwiedzić ciekawe ekspozycje w miejscowych muzeach. Kawałek od polsko-czeskiej granicy rozciąga się **Park Narodowy Gór Stołowych** z unikatowym skalnym miastem i przepięknymi widokami.

Muzeum Papiernictwa, Duszniki-Zdrój – 22 km od Kłodzka

Stary młyn papierniczy sprzed 1562 roku przekształcony został w muzeum papiernictwa, gdzie po dziś dzień produkuje się papier. W trakcie zwiedzania zobaczycie na własne oczy, jak produkuje się papier metodą znaną od średniowiecza.

POLECAMY! W ramach warsztatów możecie nawet wyprodukować własny arkusz papieru.

www.muzpap.pl

Muzeum Kultury Ludowej Pogórza Sudeckiego, Pstrązna – 35 km od Kłodzka

Skansen pierwotnych chałup i gospodarstwa wiejskiego. Polecamy spróbować wiejski chleb wypiekany według tradycyjnego przepisu, a do niego np. ręcznie ubijane masło z krowiego mleka. Od wiosny do jesieni odbywa się tu wiele wydarzeń połączonych z prezentacją wiejskiego życia i jego obowiązków.

POLECAMY! Po uprzednim uzgodnieniu grupom udostępnia się niepowtarzalne doświadczenie w postaci produkcji tradycyjnego masła domowego.

www.muzeum-filumenistyczne.pl

Szczeliniec, Park Narodowy Gór Stołowych – 35 km od Kłodzka

Piaskowcowy szczyt wznosi się na 920 m n.p.m. i podobnie jak Adrspaskie Skały co roku kusi tysiące zwiedzających. Szczeliniec to labirynt szczelin, korytarzy, wież skalnych i przedziwnych formacji.

www.pngs.com.pl

Dzierżoniów – 42 km od Kłodzka

Miejscowa synagoga została wzniesiona w 1875 roku i przetrwała nawet czasy II wojny światowej, gdyż służyła do celów administracyjnych Hitlerjugend. Po wojnie co prawda wróciła do pełnienia swojej pierwotnej funkcji, ale została zamknięta w latach 80. Obecnie fundacja żydowska stara się uczynić z synagogi miejsce spotkań z historią, religią i kulturą żydowską.

Muzeum Filumenistyczne, Bystrzyca Kłodzka – 18 km od Kłodzka

Muzeum o historii straży pożarnej i regionu. Główny trzon kolekcji muzealnej stanowią przedmioty służące do niecenienia ognia, min.: zapalniczki lontowe, benzynowe, gazowe, elektryczne, chemiczne, krzesiwa metalowe i skałkowe oraz opakowania i etykiety zapalczane z Polski, z krajów Europy i całego świata.

WIELKI SZLAK POLSKO-CZESKIEGO POGRANICZA

Co zwiedzić, jeżeli wyruszyacie na południe od Kłodzka? Unikatowe **Torfowisko pod Zieleńcem** zachęcające do łagodnych spacerów, jedną z najpiękniejszych polskich **jaskiń**, a także była **kopalnię uranu** w gminie Kletno. Jeżeli jedziecie do Czech, zatrzymajcie się także w **Dolni Moravie** i przespacerujcie się ścieżką w obłokach.

Kopalnia Uranu, Kletno – 35 km od Kłodzka

Rudę do wytopienia żelaza, srebra i miedzi wydobywano w okolicy Kletna już w średniowieczu. Wydobywanie uranu zaczęło się tu w 1948 roku z inicjatywy Związku Radzieckiego, który poszukiwał złoża uranu do produkcji bomby atomowej. W czasie pięciu lat funkcjonowania kopalni zostało wykopanych łącznie 37 km korytarzy. Przez ten czas wydobyto 20 ton uranu. Od 2002 roku dostępna jest 200-metrowa trasa turystyczna z kolejką minerałów i sprzętu górniczego.

www.kletno.pl

Jaskinia Niedźwiedzia, Kletno – 35 km od Kłodzka

Jaskinię Niedźwiedzią znajdziecie w masywie Śnieżnika, niedaleko gminy Kletno. To największa jaskinia w polskich Sudetach, a także jedna z najgłębszych w całej Polsce. Unikatowy mikroklimat jaskini utrzymuje stałą temperaturę około 6 °C, a wilgotność powietrza wynosi tu prawie 100%. Trasa zwiedzania poprowadzi Was po wygodnym chodniku przez środkowe piętro jaskini. Liczba wejść w ciągu dnia jest ograniczona, dlatego polecamy zwiedzanie po uprzedniej rezerwacji.

POLECAMY! Czy wiecie, że...? W czasie epoki lodowcowej w jaskini powstały osady bogate w szczątki wtedy żyjących zwierząt, w tym niedźwiedzia jaskiniowego, od którego jaskinia wzięła swoją nazwę.

WYDARZENIA CYKLICZNE

CZERWIEC

Festiwal Twierdzy,
Srebrna Góra

LIPIEC

Międzynarodowy Festiwal Tańca, Łądek-Zdrój
Święto Papieru, Duszniki-Zdrój

SIERPIEŃ

Dni Twierdzy, Kłodzko
Międzynarodowy Festiwal Chopinowski,
Duszniki-Zdrój

Torfowisko pod Zieleńcem – 30 km od Kłodzka

Koło największego ośrodka turystycznego polskiej części Gór Orlickich – Zieleńca, rozciąga się obszerne torfowisko z którego wypływa rzeka Orlica. Powierzchnia torfowiska wynosi ponad 218 ha, a jego wiek szacowany jest na 7600 lat. Przez rezerwat przyrody prowadzi zielony szlak turystyczny z którego wybiegają 2 drewniane chodniki. Pierwszy zaprowadzi Was do północnej części zwanej Topieliskiem, gdzie znajdziecie dostępną wieżę widokową. Drugim chodnikiem dostaniecie się do części Czarne Bagno. Na ternie rezerwatu znajdziemy wiele rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

POLECAMY! Czy wiecie, że...? Rośnie tu brzoza karłowata (*Betula nana*), która jest typowym gatunkiem Skandynawii i Grenlandii. W Polsce występuje jedynie w trzech lokalizacjach.

Ścieżka w Obłokach, Dolni Morava – 55 km od Kłodzka

Dzięki ścieżce, zbudowanej w 2015 roku, macie niepowtarzalną okazję do przespacerowania się w koronach drzew na wysokości 1116 m n.p.m. i cieszyć się widokiem na okoliczne masywy górskie. Swoim kształtem konstrukcja ma przypominać lot nocnego motyla. Na szczyt 55 m wysokiej konstrukcji dostaniecie się idąc siecią drewnianych ścieżek, ale do przemieszczania po piętrach możecie spróbować atrakcji nazywanej „rękawem”, złożonej z gęstej sieci lin.

POLECAMY! Do zejścia na dół wykorzystajcie 100-metrową zjeżdżalnię.

www.dolnimorava.cz/stezka-v-oblacich

9 NYSA

Czy wiecie, że...? W dzwonnicy udostępniono kolekcję zabytkowych przedmiotów sakralnych, zwaną „Skarbem św. Jakuba”. Zabytki te zostały tutaj ukryte w 1945 roku przez tutejszego proboszcza, przy czym połowę z nich znaleziono już w latach 50, a resztę dopiero w 2003 roku.

Twierdza Nysa (→ s. 61) to jeden z najlepiej zachowanych systemów fortyfikacji na Śląsku. Pozostałości twierdzy pruskiej możecie zwiedzić na ulicy Piastowskiej (Bastion św. Jadwigi) oraz Powstańców Śląskich (Fort Wodny).

Na zachód od Nysy traficie na **Paczków** – średniowieczne miasto twierdzą z unikatowym Muzeum Gazownictwa. 10 km dalej możecie też zajechać do byłej osady poszukiwaczy złota – **Złoty Stok**, gdzie możecie zajrzeć do ciemnych korytarzy udostępnionej kopalni złota.

WYCIECZKI PO OKOLICY

Paczków – 25 km od Nysy

Miasto w XIV wieku było otoczone podwójnym pasmem murów obronnych o długości 1 200 m i wysokości nawet 7 m, które zachowały się prawie w całości po dziś dzień. Dzięki wielu zachowanym basztom i trzem bramom wjazdowym z wieżami nazywane jest „śląskim Carcassonne”. Najstarsza i najbardziej monumentalna Wieża Wrocławska wznosi się na wysokość 30 metrów i jest znakomitym punktem widokowym. Częścią systemu fortyfikacji jest także unikatowy kościół obronny pw. św. Jana Ewangelisty z XIV wieku.

Czy wiecie, że...? W południowej nawie kościoła znajduje się okrągła kamienna studnia służąca nie tylko jako źródło wody a również jako schron.

WIELKI SZLAK POLSKO-CZESKIEGO POGRANICZA

44 423

Wrocław – 91 km

Centrum Informacji Turystycznej w Nysie
Bastion św. Jadwigi, ul. Piastowska 19, Nysa
Tel.: +48 77 433 49 71, +48 602 654 128
E-mail: biuro@twierdzanysa.com
www.informacja-turystyczna.nysa.pl
www.nysa.eu

Nysa to jedno z najstarszych miast na Śląsku, a dzięki dużej liczbie zabytków sakralnych zasłużyło na miano „śląskiego Rzymu”. Dzięki swojemu strategicznemu położeniu w pobliżu granicy, Nysa była przede wszystkim miastem twierdzą. W 1945 roku doszło do zniszczenia ponad połowy miasta przez Armię Czerwoną. Pomimo tego Nysa oferuje turystom dużo do zwiedzania. Do najbardziej wartościowych skarbów miasta należą **Bazylika pw. św. Jakuba i św. Agnieszki** (→ s. 48), jedna z największych gotyckich świątyń w Polsce. Zaraz obok świątyni stoi późnogotycka, nigdy niedokończona dzwonnica.

Muzeum Gazownictwa, Paczków

W muzeum obejrzyjecie wszystko, co związane jest z klasycznym przemysłem gazowniczym. Nie tylko zachowane urządzenia do produkcji gazu, ale także wiele gazowego sprzętu gospodarstwa domowego oraz największą kolekcję gazomierzy w Europie. Muzeum mieści się w budynku starej gazowni, która w latach 1902–1977 produkowała i dostarczała gaz na potrzeby miasta.

WIELKI SZLAK POLSKO-CZESKIEGO POGRANICZA

Złoty Stok – 35 km od Nysy

Największą tutejszą atrakcją turystyczną jest trasa turystyczna w byłej kopalni złota. Swoją początek ma ona w sztolni Gertruda, w której zobaczyć można stare narzędzia górnicze, mapy oraz piec do topienia złota. W bocznych korytarzach zostało urządzone laboratorium J. Schärffenberga, chemika szukającego przepisu na eliksir nieśmiertelności. Jednak zamiast eliksiru odkrył on silną truciznę – arsenik. Istnieje nawet legenda, że arsenikiem ze Złotego Stoku był truty sam Napoleon. Ze sztolni przejdziecie dalej Korytarzem Śmierci, którego nazwa przypomina jego ponurą przeszłość. Podobno górnicy podejrzani o kradzież złota byli tu przytwierdzani za pomocą zaprawy do ścian i konali w strasznych męczarniach.

POLECAMY! *Odważni z turystów część trasy mogą przejechać na specjalnej 8-metrowej ślizgawce lub wybrać się na sphy łodzią – Titanicem. Prawdziwą gratką jest jedyny w Polsce, znajdujący się tu wodosпад podziemny.*

www.kopalniazlota.pl

Niewiele ponad 20 km dzieli was od polsko-czeskiej granicy, jeśli wybieracie się na południe od Nysy. Ale jeszcze zanim przejdziecie granicę i dojedziecie do Jesioników, zatrzymajcie się w miasteczku **Głuchołazy**, w którym możecie wejść do tężni solankowej. Mikroklimat panujący w jej wnętrzu w słoneczny dzień zastępuje nam 3 dniowy pobyt nad morzem.

Skansen Rudy Złota, Zlaté Hory – 30 km od Nysy

Średniowieczny skansen górniczy znajdujący się na rzece Oleśnice koło Zlatých Hor. W Dolinie Zagubionych Sztolni obejrzyjecie replikę ówczesnych młynów rud złota z XIV wieku przypominającą czas największej sławy wydobywania kruszcu w regionie. W Osadzie Górniczej zaś zobaczycie pokazy tradycyjnych rzemiosł domowych. Przez skansen prowadzi ścieżka edukacyjna, która doprowadzi was m. i. do miejsca „gdzie woda płynie do góry”.

Czy wiecie, że...? *Główny kanał dopływowy do punktów wydobywania złota jest nadal czynny. Spróbujcie znaleźć tu swój złoty skarb, jest to całkiem możliwe, skoro geologowie do dziś potwierdzają występowanie tutaj kruszcu w dużej ilości.*

zlatehory.cz

Park Krajobrazowy Góry Opawskie – 30 km od Nysy

Jeden z najpiękniejszych terenów rekreacyjnych na Opolszczyźnie. Obejmuje on północne przedgórze i szczyty Gór Opawskich, leżących na granicy z Czechami. Najcenniejsze rezerwy to: „Olszak”, „Las Bukowy” i „Cicha Dolina”. Na obszarze parku znajduje się również rezerwat geologiczno-krajobrazowy „Nad Białką”. Park Krajobrazowy przecina sieć szlaków turystycznych o długości 128 km., Znajdują się tu m.in. ścieżki przyrodniczo-edukacyjne – ponad 30 km, liczne szlaki piesze, konne i rowerowe oraz szlaki narciarstwa biegowego.

zopk.pl

Jeziro Nyskie – 7 km od Nysy

Jeziro Nyskie malowniczo rozpościera się na przedgórzu Gór Opawskich na terenie Otmuchowsko-Nyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu a także na obszarze Natura 2000 – Obszar specjalnej ochrony ptaków „Zbiornik Nyski”. Czysta woda, różnorodna linia brzegowa oraz infrastruktura uczyniła z jeziora ulubione miejsce rekreacji. Zbiornik to raj dla wędkarzy, miłośników sportów wodnych oraz żeglarzy.

POLECAMY! *Festiwal Ognia i Wody – wspinał się show na wodzie i niebie (konkursowe pokazy fajerwerków na brzegu Jeziora Nyskiego).*

i.nysa.pl

Wieża Widokowa Biskupia Kopa – 30 km od Nysy

Kamienna, wysoka na 18 m wieża widokowa z 1898 roku jest najstarszą wieżą widokową w Jesionikach. Z niej podziwiać można widok na Polskę, szczyty Jesioników i Zlaté Hory.

Czy wiecie, że...? *Wieża widokowa została postawiona dokładnie w miejscu, gdzie stała jej poprzedniczka, w której to urządzono pierwszą małą pocztę na Morawach. Do dnia dzisiejszego turyści mogą wysłać stąd list, paczkę, czy chociażby pocztówkę.*

WIELKI SZLAK POLSKO-CZESKIEGO POGRANICZA

Narodowy Rezerwat Przyrody Rejvíz – 35 km od Nysy

Rejvíz znajduje się na wysokości 800 m n.p.m., między miastem Jeseník a Zlatými Horami. W porównaniu z okolicą, ta część krajobrazu jest zupełnie inna dzięki swojej specyficznej florze i faunie. Chodzi tu m.in. o największe torfowisko na Morawach, którego istnienie szacowane jest na 6000–7000 lat. Najbardziej atrakcyjne miejsca udostępniono wzdłuż ścieżki edukacyjnej, która zaprowadzi Was aż do Wielkiego Jeziora Torfowego.

Przełęcz Czerwonogórska – 50 km od Nysy

Przełęcz Czerwonogórska to ważna baza wypadowa, skąd wiedzie wiele szlaków turystycznych w regionie Wysokiego Jesionika. Stworzono tu idealną bazę z infrastrukturą turystyczną dostępną o każdej porze roku.

Szlak rowerowy Rychlebské stezky – 50 km od Nysy

Szlaki przeznaczone dla rowerów górskich powstały tutaj poprzez zaadaptowanie starych szlaków myśliwskich i oferują doświadczonym rowerzystom (i nie tylko) dużą dawkę wrażeń z jazdy. Rychlebské stezky to kilka połączonych tras w centrum krajobrazu Gór Złotych z głębokimi lasami, olbrzymimi głazami granitowymi, opuszczonymi kamieniołomami i górkami potokami.

www.rychlebskestezky.cz

Pradziad – 60 km od Nysy

Pradziad mając 1491 m n. p. m. jest najwyższą górą Moraw. Na jego szczycie stoi nadajnik z wieżą widokową. Z punktu widokowego rozpościera się przepiękny widok na Łysą Górę, Śnieżkę i Radhoszcz. Przy dobrej widoczności możecie zobaczyć stąd również słowackie Wysokie Tatry, Małą Fatrę oraz austriackie Niskie Alpy. W sezonie zimowym do dyspozycji są tu liczne ośrodki narciarstwa zjazdowego oraz trasy narciarstwa biegowego.

Velké Losiny – 70 km od Nysy

Oprócz renesansowego pałacu i kompleksu basenów termalnych największą uwagę zwiedzających przyciągnie tułejsza wytwórnia papieru, w której już od czterech wieków produkuje się papier tradycyjnym ręcznym sposobem czerpania. W Muzeum Papieru turyści w ramach dwóch tras zwiedzania poznają tradycyjną technikę produkcji papieru, dzieje rzemiosła i szereg ciekawostek technicznych.

www.iclosiny.cz

Elektrownia szczytowo-pompowa Dlouhé stráně – 80 km od Nysy

Zobaczcie największą na świecie elektrownię szczytowo-pompową i najbardziej rozległą elektrownię wodną w Republice Czeskiej. Wycieczka umożliwi wam zapoznanie się z technologią pracy elektrowni w olbrzymich pomieszczeniach podziemnych, zbiorniku dolnym oraz imponującym zbiorniku górnym, położonym na wysokości 1 350 m n. p. m.

www.dlouhe-strane.cz

Šumperk – 80 km od Nysy

Powodem, dla którego należy odwiedzić to miasto nazywane bramą Jesioników, jest oprócz historycznego centrum unikalna wystawa dotycząca procesów czarownic ujawniająca miejscową krwawą historię XVII wieku.

www.sumperk.cz

WIELKI SZLAK POLSKO-CZESKIEGO POGRANICZA

Opole leży na południu Polski, nad rzeką Odrą. Należy do najstarszych polskich miast i może pochwalić się bogatą historią i mnóstwem zabytków architektonicznych.

127 792
Wrocław – 104 km
Opolskie Centrum Informacji Turystycznej
ul. Żeromskiego 3, 45-053 Opole, Tel.: +48 77 44 12 521
visitopolskie.pl

CO WARTO ZOBACZYĆ

Centrum miasta tworzy Rynek, który zachował swój średniowieczny charakter. Dominantą rynku jest neorenesansowy ratusz z XIX wieku, dla którego wzorem architektonicznym było słynne florencki Palazzo Vecchio. W okolicy Rynku znajdziecie najbardziej znaczące kościoły miejskie: Bazylikę Katedralną pw. Podwyższenia Krzyża Świętego z mauzoleum – Piastów Opolskich, Kościół pw. Matki Boskiej Bolesnej i św. Wojciecha wzniesiony już w X wieku i franciszkański Kościół Świętej Trójcy. Warte odwiedzenia są też tutejsze ekspozycje muzealne, szczególnie interaktywne Muzeum Polskiej Piosenki oraz pobliskie Muzeum Wsi Opolskiej z obszernym skansenem na otwartym powietrzu. Pozostałością istniejącego niegdyś zamku książęcego w Opolu jest wysoka na 42 m Wieża Piastowska z przełomu XIII i XIX wieku, na którą możecie wejść, a w jej wnętrzu zapoznać się z małą tematyczną ekspozycją. Zdecydowanie nie omińcie spaceru wzdłuż Młynówki – starego koryta rzeki Odry w centrum Opolu, zwaną Opolską Wenecją. Wybierzcie się również do ZOO na Wyspie Bolko, w którym zobaczycie zagrożone egzotyczne gatunki zwierząt.

Wieża Piastowska

Poznać tu historię średniowiecznej wieży oraz obejrzyć wystawę, dotyczącą zamku, wieży i miasta Wysoka na 35 m wieża należy do najstarszych budowli obronnych w Polsce, a jej znaczenie przybliży Wam multimedialna ekspozycja.

Muzeum Wsi Opolskiej

Na terenie skansenu znajduje się niemal 50 historycznych drewnianych budynków, obrazujących wiejskie życie od XVII do XIX wieku. Znajdują się tu chałupy wiejskie, stodoły, spichlerze, kościół, kuźnia, młyn wodny oraz wiatrak. Wnętrza budynków urządzone i wyposażone zostały na wzór oryginalny, charakterystyczny dla konkretnej epoki.

www.muzeumwsiopolskiej.pl

Muzeum Polskiej Piosenki

Multimedialna ekspozycja oferuje zwiedzającym przekrój historii polskiej piosenki od I połowy XX wieku do czasów współczesnych. Zobaczycie tu 580 teledysków i usłyszycie 2000 nagrań audio znanych polskich wykonawców.

muzeumpiosenki.pl

POLECAMY! W budce nagraniowej możecie przez chwilę zostać gwiazdą muzyczną. W muzeum, wypróbujecie też gry na perkusji albo przebrzećcie się w wirtualne kreacje sceniczne artystów.

www.wiezapiastowska.pl

ZOO Opole

Ogród zoologiczny znajduje się na Wyspie Bolko nad rzeką Odrą. Na 20 hektarowej przestrzeni żyje ponad 1000 zwierząt ze 130 gatunków. Jest to jedyny ogród zoologiczny w Polsce hodujący goryle nizinne i uchatkę kalifornijską.

zoo.opole.pl

WYCIECZKI PO OKOLICY

Z Opola możecie wybrać się w kierunku południowo zachodnim w stronę miasta **Nysa**. Po drodze traficie na **Zamek Książęcy w Niemodlinie** 1, który został wzniesiony już w XIII wieku w celach obronnych dla całej Opolszczyzny oraz na **Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach**. Kawalek za Nysą możecie też wstąpić do **Paczkowa**, i zajrzeć do znajdującej się tutaj dawnej gazowni z unikatową ekspozycją.

Centralne Muzeum Jeńców Wojennych, Łambinowice – 40 km od Opola

Muzeum mieści się w byłym obozie jenieckim Lamsdorf, dawniej nazywanym obozem I. Wystawa znajduje się w budynkach byłej komendatury i wartowni Wehrmachtu. Początki Lamsdorfu sięgają wojny francusko-pruskiej. W czasie II wojny światowej obóz był jednym z największych w niemieckim systemie jenieckim.

www.cmjw.pl

Nysa – 55 km od Opola

Miasto, potocznie nazywane Śląskim Rzymem, kusi zwiedzających przede wszystkim pozostałościami fortyfikacji z czasów, kiedy Nysa była jedną z najmocniejszych twierdz w Europie. Chodzi tu o jeden z najlepiej zachowanych systemów fortyfikacji na Śląsku (→ s. 61). Warta odwiedzenia jest także Bazylika pw. św. Jakuba i św. Agnieszki będąca jedną z największych świątyń gotyckich w Polsce (→ s. 48).

www.nysa.eu

Metamuzeum Motoryzacji w Paczkowie – 80 km od Opola

Metamuzeum powstało z inicjatywy Fundacji Rodziny Biernackich „Pojęcie o Wyobrażeniu” jako centrum edukacyjne. Jego celem jest promowanie kultury technicznej i wiedzy oraz korzyści wypływających z fizyki i mechaniki. Jedenaście stanowisk interaktywnych, tzw. centrów próbnych znajduje się na powierzchni 1200 m². W muzeum jest również kolekcja kilkudziesięciu zabytkowych samochodów i motocykli. Można podziwiać tu klasyczne Fordy, Mercedesy, Porsche, Ferrari, a nawet legendę polskiej motoryzacji - motocykl Sokół 600. W sąsiednim budynku znajduje się Galeria Sztuki Nowoczesnej „Na Hoplech” oraz winnica „Hople Paczków”. Cały ten kompleks to unikatowa atrakcja Paczkowa.

pow.org.pl

Jeżeli wybierze się na południe od Opola, w stronę polsko-czeskiej granicy, odkryjecie skarb **Zamek w Mosznej** (→ s. 40), który często porównywany jest do słynnego zamku Disney'a. W pobliżu pałacu traficie na prawdziwy unikat – **Fabrykę Robotów** (→ s. 56), insirowaną słynnymi filmami sci-fi. Ale jeszcze zanim przejedziecie granicę i dojedziecie do Jesioników, zatrzymajcie się w miasteczku Głuchołazy, w którym możecie wejść do tężni solankowej. Mikroklimat panujący w jej wnętrzu w słoneczny dzień zastępuje nam 3 dniowy pobyt nad morzem. W pogoni za opolskim bogactwem przyrody możecie wybrać się na południowy wschód od Opola, do Parku Krajobrazowego **Góra św. Anny** 2, gdzie znajdziecie miejsce pielgrzymkowe z zespołem klasztornym o tej samej nazwie oraz spektakularny amfiteatr zbudowany za czasów III Rzeszy.

Na wschód od Opola rozpościera się **Jezioro Turawskie**, popularne miejsce rekreacji dla miłośników sportów wodnych i wędkarstwa. Jezioro zostało utworzone na **Małej Panwi**, meandrującej nizinnej rzece górskiego charakteru, idealnej do turystyki wodnej. Zaledwie parę kilometrów od jeziora znalezione zostały skamieniałości dinozaurów z okresu przed 225 milionami lat, co stało za pomysłem wybudowania **Jura Parku** w Krasiejowie.

Jezioro Turawskie – 20 km od Opola

Jeziora otacza rozległy kompleks leśny, dzięki któremu znajdujące się tutaj piaszczyste plaże osłonięte są od wiatru. Obszar jest również idealnym miejscem dla wędkarzy, do połowu szczupaka, węgorza i karpia. Poza tym jest znany siedliskiem ornitologicznym.

JuraPark, Krasiejów – 25 km od Opola

Jedynemu muzeum na świecie znajdującemu się nad aktywną lokalizacją paleontologiczną. W JuraParku wśród innych atrakcji czeka na Was ponad 200 modeli dinozaurów naturalnej wielkości, wyprawa tunelem czasu oraz prehistoryczne oceanarium.

www.juraparkkrasiejow.pl

Jeżeli wyruszyście z Opola na północ, zatrzymajcie się w **Stobrowskim Parku Krajobrazowym** będącym gotowym rajem dla turystów pieszych i rowerowych.

Stobrowski Park Krajobrazowy – 30 km od Opola

Teren parku znajduje się na obszarze 60 kilometrów i obejmuje część doliny rzeki Odry. Główne bogactwo tego obszaru to lasy stanowiące około 78% jego powierzchni, ponadto jego wyjątkowości dowodzi prawie czterdzieści chronionych gatunków zwierząt i równo tyle samo bardzo rzadkich roślin. W parku żyje 170 gatunków ptaków wodnych i śpiewających, w tym kilka rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków.

WYDARZENIA CYKLICZNE

CZERWIEC

Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej w Opolu

LIPIEC

Aeropiknik i Puchar Balonowy Polski, Paczków
Dni Twierdzy Nysa

11 RACIBÓRZ

WIELKI SZLAK POLSKO-CZESKIEGO POGRANICZA

55 189
 Katowice – 96 km
Centrum Informacji Turystycznej
 ul. Długa 2, 47-400 Racibórz
 E-mail: raciborz@slaskie.travel

Racibórz to najstarsze miasto województwa śląskiego z bogatym dziedzictwem kulturowo-historycznym. Prawie tysiącletnia historia odcisnęła na mieście piętno w postaci architektonicznych i artystycznych zabytków pochodzących ze wszystkich epok. Szereg tutejszych atrakcji turystycznych, w tym zachowany zamek (→ s. 40) z obszerną ekspozycją i przylegającym parkiem, co roku przykuwa uwagę tysięcy odwiedzających.

Czy wiecie, że...? Około 1290 roku książę Przemysł I kazał wybudować gotycką kaplicę, która poświęcona została angielskiemu męczennikowi – św. Tomaszowi Becket z Canterbury. Chodzi o najbardziej cenny obiekt tego typu w Polsce. Jest porównywana ona do słynnej kaplicy paryskiej, dlatego nazywano ją Śląską Sainte-Chapelle.

CO WARTO ZOBACZYĆ

Przy raciborskim rynku możemy zobaczyć gotycki kościół farny, renesansową Basztę, oraz barokową Kolumnę Maryjną. Natomiast w tutejszym muzeum wśród eksponatów odkrywających dziedzictwo kulturowe miasta znajdziemy także mumie egipską

Arboretum Bramy Morawskiej

Arboretum to rodzaj ogrodu botanicznego na powierzchni 35 ha. Znajduje się tam mini-zoo, dobrze utrzymane ścieżki zdrowia i edukacyjne, a także „Zaczarowany Ogród”.

Wodzisław Śląski – 25 km od Raciborza

Rynek w Wodzisławiu Śląskim od czasów osiedlenia miasta w XIII wieku jest najważniejszym i jednym z największych rynków Województwa Śląskiego. Dominantą centrum jest Pałac Dietrichsteinów, stojący w miejscu dawnego zamku.

Graniczne Meandry Odry – 25 km od Raciborza

Obszar obejmuje część doliny Odry po obu stronach granicy polsko-czeskiej, od mostu w Chałupkach do ujścia Olzy do Odry. Jest to naturalnie meandrujący odcinek rzeki razem z terenem rzeczynym, na który składają się fragmenty lasów łęgowych, zarośli wierzbowych, trzcin oraz łąk łęgowych.

Rudy – 24 km od Raciborza

Warto odwiedzić tu Pocysterski Zespół Klasztorno-Pałacowy otoczony piękną przyrodą obszaru chronionego krajobrazu. Niepowtarzalne wrażenia zapewni Wam jazda wąskotorówką lub spływ kajakowy rzeką Rudą.

Głubczyce – 36 km od Raciborza

To jedno z najstarszych miast na Śląsku. Już w drugiej połowie XIII wieku miasto otoczone było murami obronnymi. Unikatowym elementem głubczyckiego starego miasta jest rynek w kształcie ćwierćkoła.

Rezerwat Przyrody Łęczzok – 6 km od Raciborza

Rezerwat przyrody powstał w 1957 roku w celu ochrony wielogatunkowego lasu łęgowego i byłych cysterskich stawów rybnych. Największą atrakcją Łęczzoku są ptaki.

WYDARZENIA CYKLICZNE

LIPIEC

INTRO Festival, Racibórz
Reggae festiwal, Wodzisław Śląski

SIERPIEŃ

Lyski Rock Festival, Lyski

WIELKI SZLAK POLSKO-CZESKIEGO POGRANICZA

CIESZYN 12

36 014
 Ostrawa – 49 km
 Katowice – 106 km
Centrum Informacji Turystycznej
 Rynek 1, 43-400 Cieszyn
 E-mail: cieszyn@slaskie.travel
www.slaskcieszynski.travel

Cieszyn w 1920 roku podzielony został, razem ze Śląskiem Cieszyńskim między dwa nowo powstałe państwa – Czechosłowację i Polskę. Rzeka Olza rozdzieliła Czeski Cieszyn i polski Cieszyn, przy czym architektonicznie najciekawsze części miasta łącznie z centrum historycznym pozostały w Polsce. Miasto jest symbolicznym łącznikiem obu krajów i narodów.

Czy wiecie, że...? Istnieje legenda mówiąca o założeniu miasta w 810 roku, kiedy to przy pobliskim źródle mieli spotkać się synowie Leszka III - Bolko, Leszko i Cieszko. Ci strudzeni po długiej wędrówce zdecydowali się na wybudowanie w tym miejscu miasta Cieszyn.

CO WARTO ZOBACZYĆ

Na Górze Zamkowej znajdziecie jeden z najważniejszych polskich zabytków – **Rotundę św. Mikołaja** , która uwieczniona jest na polskim banknocie o wartości 20 złotych. Zwiedzić tutaj także **wieżę** dawnego Zamku Piastowskiego z XIV wieku, dziś służącą jako wieża widokowa. Zaraz obok znajduje się **Zamek Cieszyn**. Dominantą centrum Cieszyna jest neorenesansowy **ratusz**, którego łukowaty front z zegarem stał się wzorem dla logo miasta. Wart zobaczenia jest też neogotycki **Kościół pw. Najświętszego Serca Jezusowego**, budynek dawnej **synagogi** lub **Muzeum Śląska Cieszyńskiego**. Do najpiękniejszej części miasta należy **ulica Przykopa**, wzdłuż domów której płynie potok Młynówka i dlatego to miejsce nazywane jest potocznie Cieszyńską Wenecją.

Muzeum Drukarstwa

Muzeum założone zostało w 1996 roku dla zachowania tradycji drukarstwa na Śląsku Cieszyńskim. W zbiorach znajdziecie maszyny typograficzne z zestawem liter, matryc drukarskich, pras drukarskich i urządzenia introligatorskie.

Wisła – 35 km od Cieszyna

W miasteczku niedaleko Trzyńca, w kierunku południowo-wschodnim od Cieszyna, wybierzcie się na zwiedzanie **rezydencji prezydenckiej**. Po niezbędnej kontroli przy wejściu będziecie mogli przejść przez wnętrza wyposażone w unikatowe komplety mebli oraz liczne grafiki polskich artystów. Kolejnych 20 km dalej na południe zatrzymajcie się we wsi Koniaków, gdzie w miejscowej ekspozycji dowiedziecie się o słynnej tradycji koronkarstwa.

Czy wiecie, że...? Arcyksiążę Fryderyk Habsburg, zwany „markizem Gero”, w tutejszym zamczku łowieckim gościł niemieckiego cesarza Wilhelma II, feldmarszałka Hindenburga oraz cara Bułgarii Ferdynanda. W 1927 roku zamczek sponął, a na jego miejscu wybudowano awangardową willę.

WYDARZENIA CYKLICZNE

MAJ

Kino na Granicy,
Cieszyn i Czeski
Cieszyn

CZERWIEC

Bez Granic, Cieszyn
i Czeski Cieszyn -
Międzynarodowy
Festiwal Teatralny

LIPIEC

Tydzień Kultury
Beskidzkiej, Wisła
i Jablunkow

13 BIELSKO-BIAŁA

Miasto leży u podnóża Beskidu Śląskiego i Małego. Powstało ono przez połączenie Bielska i Białej w 1951 roku. Aglomerację dzieli rzeka Biała.

Czy wiecie, że...? *Bielsko-Biała to miejsce narodzin słynnego studio filmów animowanych, gdzie powstał Bolek i Lolek oraz Reksio.*

 171 505

 Katowice – 96 km

 Centrum Informacji Turystycznej w Bielsko-Białą

Plac Ratuszowy 4, 43-300 Bielsko-Biała

Tel.: + 48 33 819 00 50

E-mail: bielskobiala@slaskie.travel

www.it.bielsko.pl

CO WARTO ZOBACZYĆ

Miasto u podnóża Beskidów ma do zaoferowania turystom m.in. historyczny Rynek z nowoczesną fontanną, bogatą architektonicznie Katedrą pw. św. Mikołaja, zamek z historyczną ekspozycją oraz neorenesansowy Ratusz. W centrum miasta w trakcie spaceru traficie też na wiele innych czarujących zakamarków.

POLECAMY! *Miłośnikom kultury i architektury polecamy zajrzeć do Beskidzkiej Galerii Sztuki Bator Art Gallery w Szczyrku oraz drewnianego Kościoła pw. św. Jakuba (→ s. 51).*

Na wschód od Bielska-Białej leży **Żywiec** – stare miasto z bogatymi tradycjami położone między malowniczymi wzgórzami Beskidów, nad rzeką Sołą i Jeziorem Żywieckim.

Około 20 km **na południe** od Bielska-Białej możecie wybrać się pieszo lub kolejką na najwyższy szczyt Beskidu Śląskiego – **Skrzyczne**.

Szczyrk – 16 km od Bielska-Białej

Popularny ośrodek rekreacyjny w Beskidzie Śląskim z największą liczbą tras narciarskich w Polsce, których łączna długość osiąga ponad 40 km. Latem zaś odwiedzający docenią obszerną sieć górskich szlaków turystycznych.

Żywiec – 24 km od Bielska-Białej

Zwiedzanie miasta możecie rozpocząć w Centrum Informacji Turystycznej, które znajduje się w jego samym sercu, zaraz obok Starego i Nowego Zamku. Stary Zamek zachęca do obejrzenia wystawy opowiadającej o miejscowej historii i tradycjach. Natomiast w przylegającym parku zobaczycie miniatury najciekawszych budowli zbudowanych przez dawnych właścicieli Żywca. W pobliżu Rynku odkryjecie przepiękną Konkatedrę Narodzenia NMP. Z centrum miasta prowadzą także szlaki turystyczne, które zaprowadzą was na szczyty Beskidu Żywieckiego. Na Górę Żar – idealne miejsce do uprawiania paralotniarstwa i szybownictwa, możecie wyjechać kolejką linowo-terenową. Doskonałe warunki dla miłośników sportów wodnych zapewnia Jezioro Żywieckie.

Muzeum Prasy Śląskiej, Pszczyzna – 21 km od Bielska-Białej

Jedynego tego typu muzeum prasy i drukarstwa w Polsce. Ekspozycje muzealne przedstawiają dzieje śląskiej prasy od jej początków po 1939 rok. Muzeum gromadzi czasopisma, zabytkowe maszyny oraz urządzenia drukarskie. Wewnątrz znajduje się również Izba u Telemanna – salka muzyki i poezji, gdzie oprócz XVIII-to wiecznej kolekcji prezentowane są zbiory starych instrumentów. Muzeum Prasy Śląskiej znajduje się na Szlaku Zabytków Techniki.

